

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
ĮSAKYMAS

**DĖL JUODOJO GANDRO (*CICONIA NIGRA*) APSAUGOS PLANO IR VEIKSMŲ
PLANŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. sausio 16 d. Nr. D1-38
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2009, Nr. [159-7200](#)) 3 straipsnio 3 dalies 5 punktu, 9 straipsnio 3 dalimi ir Saugomų rūšių apsaugos planų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2010 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. D1-463 (Žin., 2010, Nr. [66-3299](#)), 3 ir 13 punktais:

1. T v i r t i n u:

- 1.1. Antaliedės botaninio – zoologinio draustinio juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.2. Audrupio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.3. Ažuolynės miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.4. Birbiliškės miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.5. Biržų girios Būginių ir Spalviškių girininkijų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.6. Biržų girios Spalviškių girininkijos juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.7. Blužnėnų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.8. Buktos miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.9. Daniliškio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.10. Daunorių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.11. Elniakampio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.12. Gakos miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.13. Gelnių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.14. Gikonių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.15. Gojaus miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.16. Kalnelio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.17. Kalniškės miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.18. Kaukinės miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);
- 1.19. Kaupų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų

plano santrauką (pridedama);

1.20. Kelpiškių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.21. Labūnavos miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.22. Lapkalnio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.23. Lomankos miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.24. Minčios miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.25. Mozūriškių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.26. Padauguvos miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.27. Paliepių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.28. Pašilių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.29. Paupio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.30. Pažemio kraštovaizdžio draustinio juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.31. Pravieniškių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.32. Raguvelės miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.33. Rubulių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.34. Skilvonių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.35. Stalgėnų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.36. Stalgo miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.37. Šaravų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.38. Šešuolėlių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.39. Šimonių miško rytinės dalies juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.40. Šimonių miško vakarinės dalies juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.41. Šimšos miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.42. Teizų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.43. Tyrelių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.44. Tyrelių miško šiaurietinės dalies juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.45. Trako–Pampiškio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m.

veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.46. Vadaktų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.47. Vaineikių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.48. Verškainių miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.49. Vilkaraisčio miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.50. Žutautų miško juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 2012–2014 m. veiksmų plano santrauką (pridedama);

1.51. Juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos planą (pridedama).

2. P a v e d u Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, atitinkamoms saugomų teritorijų direkcijoms arba regionų aplinkos apsaugos departamentams organizuoti tinkamą priemonių, numatytų šio įsakymo 1.1–1.50 punktuose patvirtintose saugomų rūšių apsaugos veiksmų planų santraukose, įgyvendinimo priežiūrą ir ataskaitų teikimą Aplinkos ministerijai.

3. N u s t a t a u šį įsakymą be saugomų rūšių apsaugos veiksmų planų santraukų paskelbti „Valstybės žiniuose“, o įsakymą su saugomų rūšių apsaugos veiksmų planų santraukomis paskelbti „Valstybės žinių“ interneto tinklalapyje www.valstybes-zinios.lt

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

JUODOJO GANDRO (*CICONIA NIGRA*) APSAUGOS PLANAS

I. JUODOJO GANDRO, JO POPULIACIJOS, BUVEINĖS APRAŠYMAS

Juodojo gandro apibūdinimas

1. Juodasis gandas (lot. *Ciconia nigra*) priklauso paukščių (*Aves*) klasei, gandrinių paukščių (*Ciconiiformes*) būriui, gandrinių (*Ciconiidae*) šeimai.

Juodojo gandro buveinės aprašymas

2. Lietuvoje juodojo gandro perėjimo buveinių ištirtumo lygis yra išsamus, nes duomenys apie lizdų vietų parametrus rinkti nuo 1978 metų visoje šalyje. Mitybos buveinių ištirtumo lygis yra mažas, nes yra tik empirinių duomenų apie esminius mitybos buveinių tipus. Lietuvoje nebuvo padaryta nei viena mitybos buveinių analizė ar specializuotas tyrimas. Kaimyninėse šalyse (Latvija, Baltarusija, Lenkija) irgi labiausiai ištirtos perėjimo buveinės, o mitybos buveinių ištirtumo lygis taip pat mažas. Juodojo gandro buveinės paplitę visoje Lietuvos teritorijoje, išskyrus Kuršių neriją. Juodajam gandrui veistis tinka apie 60 proc. Lietuvos sausumos paviršiaus ploto. Mažiausia juodojo gandro buveinių yra vietovėse, kurioms būdingas mažas miškingumas, monotoniški sausų pušynų masyvai, mažas įvairaus tipo vandens telkinių kiekis, didelis žmonių tankumas. Daugiausia buveinių šiai rūšiai yra vietovėse, kur dominuoja dideli, šlapi, mišrūs ar lapuočių miškai su tankiu hidrografiniu tinklu. Rūšies ekologiniai poreikiai panašūs didelėje arealo dalyje, todėl juodojo gandro buveinių išsidėstymas kaimyninių šalių teritorijose panašus, kaip ir Lietuvoje, išskyrus pietinę Baltarusiją, kur yra didelė buveinių agregacija Polesės žemumoje. Lietuvoje miškai vidutiniškai sudaro 43 proc. juodojo gandro veisimosi buveinės: 19 proc. mišrūs, 15 proc. lapuočiai, 9 proc. spygliuočiai. Veisimosi buveinei būdingas tankus hidrografinis tinklas (vid. 1,4 km/km²) ir maža antropogeninė apkrova. Pagrindiniu natūraliu priešu veisimosi buveinėje laikoma kiaunė, tačiau nebuvo atliekami tyrimai, kurie leistų įvertinti šio plėšraus žinduolio keliamą grėsmę juodajam gandrui.

Juodojo gandro paplitimas, gausumas, buveinių užimamas plotas ir pokyčiai Lietuvoje

3. Lietuvos Respublikos teritorijoje juodasis gandas paplitęs mažu tankumu – vidutiniškai šimte kvadratinų kilometrų kraštovaizdžio peri 1,45 poros. Vidutinis atstumas tarp artimiausių juodojo gandro porų lizdų – 4,45 km. Atliktų tyrimų duomenimis, mažiausias atstumas – 1,4 km (Širvintų rajonas, Alionių telmologinis draustinis), tačiau įprastai dvi poros peri, kai atstumas tarp jų lizdų yra ne mažesnis kaip 2 km. Lokalūs perinčių porų tankumas priklauso ne nuo rajono, bet nuo vietos kraštovaizdžio sąlygų. 2002–2010 metais juodųjų gandrų lizdai buvo inventorizuojami visuose Lietuvos Respublikos rajonuose, atliekant miškų inventorizaciją 42-jose miškų urėdijose. Tačiau rūšies ištirtumo lygis tarp rajonų nėra vienodas, nes ištirtumas priklauso nuo miškų rūšinės sudėties, reljefo. Per paskutinį dešimtmetį atliktos miškų inventorizacijos metu registruotos 462 juodojo gandro lizdavietės. Juodojo gandro perinčių porų paplitimo pokyčiai šalyje per pastaruosius penkis dešimtmečius nėra žinomi, nes kvalifikuoti ornitologai nevykdė reguliarią stebėseną stacionaruose. Šalyje populiacijos dydis įvertintas 1958–2006 metais 8 kartus (rezultatai 1 lentelėje). Tačiau populiacijos dydžio įvertinimai buvo atliekami skirtingais metodais: miškininkų apklausų metodu (pvz., 1958, 1996), lizdų paieškos stacionaruose ir ekstrapoliavimo metodu (pvz.,

1993, 2006) arba ekspertiniu vertinimu (pvz., 2001). Todėl, remiantis įvertinimų rezultatais, negalima daryti išvadų apie juodųjų gandrų gausos kaitą 1958–2006 metais, nes skaičiai atspindi metodikos skirtumus ir (arba) geresnį iširtumą, bet ne realius pokyčius. Siekiant įvertinti realius juodojo gandro populiacijos gausos pokyčius šalyje, 2005–2006 metais atliktas tyrimas 16-oje teritorijų. Jose, naudojant lizdų paieškos metodą, buvo nustatytos 18–22 juodųjų gandrų poros. 1978–1996 metų periodu tose pačiose 16-oje teritorijų taikant tą patį (t. y. lizdų paieškos) metodą buvo nustatyta 27–31 perinti šios rūšies pora. Vienose teritorijose porų skaičius sumažėjo, kitose nekito, tačiau bendras populiacijos gausos sumažėjimas vertinamas kaip didelis ir ne mažesnis kaip 20 proc.

1 lentelė. Juodojo gandro populiacijos gausos įvertinimas 1958–2006 metų laikotarpiu

Metai	Porų skaičius	Šaltinis
1958	322	Valstybinis miškotvarkos institutas
1972	206	Valstybinis miškotvarkos institutas
1982	400	Valstybinis miškotvarkos institutas
1992	500	Valstybinis miškotvarkos institutas
1993	400–600	Drobėlis E. 1993. On the biology and protection of the black stork (<i>Ciconia nigra</i> L.) in Lithuania. Acta Ornithologica Lituanica 7-8: 94-99
1996	<500	Drobėlis E., Matiukas G., Vaitkus G. 1996. Juodųjų gandrų apskaita Lietuvoje 1995 metais. Ciconia 4: 16-21
2001	600–800	Kurlavičius P., Raudonikis L. 2001. Lietuvos paukščių vietinių perinčių populiacijų gausa. Ciconia 9: 92-97
2006	650–950	Treinyš R., Lohmus A., Stončius D., Skuja S., Drobėlis E., Šablevičius B., Rumbutis S., Dementavičius D., Naruševičius V., Petraška A., Augutis D. 2008. at the bordero f ecological change: status and nest sites of the Lithuanian Black Stork <i>Ciconia nigra</i> population 2000–2006 versus 1976–1992. Journal of Ornithology 149: 75-81

Juodojo gandro paplitimas, gausumas, buveinių užimamas plotas ir pokyčiai Europoje ir visame areale

4. Juodasis gandas paplitęs nuo pietų Portugalijos, vakarinės, centrinės, pietinės Ispanijos Europoje iki Ramiojo vandenyno. Šiaurėje arealas siekia Suomiją įlanką, Jėnisiejaus aukštupį ir Amūro baseiną, o pietuose tęsiasi iki Balkanų pusiasalio, Mažosios Azijos ir Kinijos. Pietų Afrikoje yra sėsli populiacija. Lietuva yra šiaurės vakarinėje rūšies arealo dalyje. Nepaisant didžiulio arealo, juodasis gandas paplitęs mozaikiškai ir yra retas (2 lentelė). Europoje lokalių populiacijų dydis ir paplitimas per paskutinius dešimtmečius kito skirtingai. Ispanijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Liuksemburge, Lenkijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Bulgarijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje juodojo gandro porų ir užimamų naujų teritorijų skaičius didėjo, Latvijoje, Estijoje, Rusijos Europinėje dalyje – mažėjo, Serbijoje, Kroatijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Makedonijoje, Juodkalnijoje nekito. Duomenų apie populiacijos dydžio ir paplitimo pokyčius likusioje arealo dalyje – Azijoje ir Pietų Afrikoje – nėra.

2 lentelė. Juodųjų gandrų porų skaičius pasaulyje

Regionas	Porų skaičius
----------	---------------

Europa	5 530–7 430
Iberijos pusiasalis	400
Azija	3 020–5 400
Pietų Afrika	1 000–1 500
Pasaulinė populiacija	9 950–14 730

Juodojo gandro veisimosi biologija

5. Juodojo gandro veisimosi buveinės dydis priklauso nuo vietos sąlygų. Minimalus juodojo gandro poros veisimosi buveinės dydis vertinamas ne mažiau kaip 1000 ha. Juodojo gandro veisimosi buveinės vidutinė struktūra: lapuočių miškai – 15,2 proc., spygliuočių miškai – 9,1 proc., mišrūs miškai – 19 proc., intensyviai dirbama žemė – 25,8 proc., ekstensyviai dirbama žemė – 21,5 proc., pelkės – 1,1 proc., vandens telkiniai – 1 proc., kitos naudmenos – 6,4 proc. Daugiausia lizdų yra ąžuoluose (77 proc.), kituos medžiuose yra nedidelė dalis: uosiuose – 6 proc., beržuose – 5 proc., drebulėse – 5 proc., pušyse – 5 proc., eglėse – 2 proc. Lizdas kraunamas viršaujančiame medyno medyje, kuris dažniausiai 24–70 metų senesnis, nei supantis medynas. Vidutinis lizdo medžių amžius – 117 metų. Juodojo gandro lizdai kraunami neaukštai nuo žemės, dažniausiai po medžių lajomis, ne žemiau kaip 6 metrai, vidutiniškai 12 m aukštyje. 75 proc. visų lizdų sukrauti ant šoninių šakų prie ar atokiau nuo kamieno, likusi dalis – kamieno išsišakojime. Vidutinis lizdo dydis (ilgis x plotis x aukštis) yra 115 x 111 x 49 cm, tačiau daug metų naudojami lizdai būna 170 x 155 x 115 cm dydžio ir apie 1 tonos svorio. Lizdams pasirenkami medžiai yra pribrestančiuose, brandžiuose 40–155 metų amžiaus medynuose, vidutinis medynų amžius – 86 metai. Vidutinis medynų glaudumas – 0,69. Svarbiausi medynai pagal miško tipą yra *Aegopodiosa* (23 proc.), *Myrtillo-oxalidosa* (19 proc.), *Hepatico-oxalidosa* (16 proc.), *Oxalidosa* (11 proc.). Šlaitiniuose medynuose peri 1 proc., normalaus drėgnumo medynuose – 26 proc., laikinai užmirkusiuose – 57 proc., užmirkusiuose – 11 proc., pelkiniuose – 6 proc. porų. IA boniteto medynuose yra 30 proc., I – 23 proc., II – 35 proc. ir III-V – 12 proc. lizdų. Beržas vidutiniškai sudaro 24 proc., eglė – 21 proc., drebulė – 14 proc., juodalksnis – 13 proc., ąžuolas – 10 proc., uosis – 7 proc., pušis – 5 proc., baltalksnis – 1 proc. lizdo medyno. Atliktų tyrimų duomenimis, vidutinis atstumas nuo juodojo gandro lizdo iki miško pakraščio – 635 m, iki vandens telkinio – 2531 m, iki pelkės – 6359 m, iki žmonių gyvenamosios vietos – 900 m, iki kelio – 568 m. Juodasis gandas kasmet sudeda tik vieną dėtį. Lietuvoje daugiausia juodųjų gandrų iš žiemaviečių sugrįžta balandžio mėnesį, daugiausia dėčių lizduose sudedama balandžio antrąją dekadą. Ankstyviausia dėtis Lietuvoje registruota balandžio 6 dieną, vėliausia – gegužės 5 dieną. Dėtyje dažniausiai būna 3–5, rečiau 2–6 kiaušiniai. Pirmieji jaunikliai išsirita gegužės antrąją – trečiąją dekadą, tuo metu vėlyvų dėčių jaunikliai ritasi tik birželio pirmąją dekadą. Lizde jaunikliai būna apie du mėnesius ir lizdus palieka liepos antrojoje pusėje, o vėlyvesnių vadų jaunikliai lizduose laikosi dar ir rugpjūtyje. Palikę lizdus juodųjų gandrų jaunikliai dar kurį laiką sutinkami lizdo apylinkėse. Jauniklius kasmet išaugina 33–79 proc., vidutiniškai 60 proc. porų, sėkmingai perėjusi pora vidutiniškai išaugina 2,83 jauniklio.

Juodojo gandro mityba, žiemojimas, migracija

6. Juodasis gandas minta daugiausia žuvimis ir amfibijomis, taip pat vabzdžiais, smulkiais žinduoliais, ropliais, moliuskais ir žvirblinių paukščių jaunikliais. Lietuvoje žuvys (58 proc.) ir varlės (41 proc.) sudaro juodojo gandro mitybos pagrindą. Iš žuvų dažniausiai minta kuojomis ir aukšlėmis, rečiau – kirtikliais, ešeriais, karosais, vijūnais, lydekomis, trispyglėmis dyglėmis. Žuvys būna įvairaus dydžio, nuo 3 cm iki 20 cm, retkarčiais ilgesnės. Maitinimuisi naudojamos buveinės, kuriose gausu smulkios faunos: miško upės, kanalai,

tvenkiniai, ežerai, įvairaus tipo pelkės, bebravietės, užmirkę kirtavietės, šlapi medynai, šlapios pamiškių pievos. Po veisimosi sezono juodasis gandras dažniau sutinkamas atviraime kraštovaizdyje. Nesubrendę, neperintys paukščiai kartais maitinasi grupėmis sekliuose vandens telkiniuose, šlapžemėse. Paukščiai, auginantys jauniklius, maitintis gali skristi į tinkamas buveines, esančias net už 22,6 km nuo lizdų. Vidutinis suaugusio juodojo gandro grobio paieškos plotas yra apie 54 000 ha. Didžiausias žinomas patino, maitinančio jauniklius, grobio paieškos plotas buvo 149 393 ha, patelės – 172 020 ha. Mitybos konkurentai yra panašiose vietose ir panašia fauna mintantys paukščiai, pvz., pilkasis garnys. Migracija iš veisimosi vietų Lietuvoje, kaip ir Europoje, prasideda rugpjūčio mėnesį. Migruoti pradeda vienodai tiek patinai, tiek patelės. Apie juodojo gandro migracijos kelius Lietuvoje duomenų nėra. Iš veisimosi vietų juodieji gandrai į žiemojimo vietas migruoja dviem keliais: vakariniu ir rytiniu. Vakariniu migracijos keliu paukščiai perskrenda Viduržemio jūra ties Gibraltaru ir skrenda toliau Afrikos žemyno vakariniu pakraščiu. Rytiniu migracijos keliu paukščiai į Afriką skrenda per Balkanus, Turkiją, Izraelį. Tos pačios populiacijos paukščiai naudoja abu kelius. Migracijos atstumas iš Europos į pagrindines žiemojimo vietas Afrikoje svyruoja nuo 3011 km iki 8113 km. Vakarinis migracijos kelias (5667 km) daug trumpesnis nei rytinis (7000 km), todėl vidutinė migracijos trukmė irgi ženkliai skiriasi: vidutiniškai 37 dienos vakariniu ir 80 dienų rytiniu keliu. Lėčiausias migracijos greitis – 26 km per dieną, didžiausias – 231 km per dieną.

Juodųjų gandrų koncentracijos vietos migracijos metu Lietuvoje nežinomos, žiemojimo atvejai nenustatyti. Žiemojimo vietos Afrikos žemyne priklauso nuo migracijos kelio. Paukščiai, migruojantys vakariniu keliu, žiemoja tropinėje vakarų Afrikoje (rytiniame Senegale, Gvinėjoje, pietinėje Mauritanijoje, Dramblio Kaulo Respublikoje, Siera Leonėje, centriniam ir vakariniam Malyje). Rytiniu keliu skrendantys paukščiai žiemoja šiaurinėje Etiopijoje, Pietų Afrikos Respublikoje, Čade, šiaurinėje Nigerijoje.

Juodojo gandro nacionalinis ir tarptautinis teisinis statusas

7. Juodasis gandras Lietuvoje saugomas nuo 1976 metų. Šiuo metu įrašytas į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 (Žin., 2003, Nr. [100-4506](#); 2007, Nr. [36-1331](#); 2010, Nr. [20-949](#)). Bazinis žalos įkainis už sunaikintą kiaušinį, jauniklį, suaugusį paukštį, lizdą patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-621 „Dėl Lietuvos saugomoms rūšims ir jų buveinėms padarytos žalos apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [87-4616](#)). Lietuvoje visos žinomos rūšies lizdavietės saugomos remiantis Miško kirtimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“ (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635) juodojo gandro apsaugai įsteigtos 6 saugomos teritorijos. Šiose teritorijose juodojo gandro veisimosi buveinės saugomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#); 2011, Nr. [67-3171](#)). Rūšis saugoma ir tarptautiniu lygiu. Juodasis gandras įrašytas į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos I (OL 2010 L 20, p.7) priedą, taip pat į Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Žin., 1996, Nr. [91-2126](#)) II priedą, Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (Žin., 2001, Nr. [50-1742](#)) II priedą.

II. JUODOJO GANDRO, JO POPULIACIJOS BŪKLĖS IR BUVEINĖS ĮVERTINIMAS

Radaviečių apsaugos būklė

8. Juodojo gandro apsaugai įsteigtas Biržų girios biosferos poligonas, Šimonių girios biosferos poligonas, Taujėnų–Užulėnio miškų biosferos poligonas, Dotnuvos–Josvainių miškų biosferos poligonas, Žaliosios girios biosferos poligonas ir Vainuto miškų biosferos poligonas. Nepaisant galiojančių apsaugos reikalavimų, didžiausias esamų priemonių juodųjų gandrų apsaugai trūkumas išskirtuose biosferos poligonuose yra informacijos apie tikslias lizdų vietas stoka bei blogėjanti miško būklė. Dėl šių priežasčių kyla grėsmė rūšies būklei, nes mažėja perėjimui būtinų medynų plotas poligonuose. Lietuvoje 2002–2010 m. saugomos 462 rūšies radavietės. 2006 metais atliktas juodojo gandro radaviečių apsaugos būklės įvertinimas. Lauko darbų metu buvo patikrinta 11 proc. tais metais visų šalyje saugomų rūšies radaviečių. Nustatyta, kad, nepaisant didelio skaičiaus saugomų radaviečių, juodojo gandro apsaugos būklė yra blogėjanti: dėl miško ūkinės veiklos pažeista 27 proc. tikrintų radviečių. Taip pat nustatyta, kad apie 2/3 visų oficialiai saugomų miško plotų, kaip juodojo gandro radaviečių, neturi tiesioginės vertės rūšies apsaugai dėl pasenusios informacijos, pasikeitusios medyno struktūros, ūkinės veiklos ir kitų priežasčių. Radaviečių apsaugos spragos sietinos su trimis priežastimis. Pirma, didžioji dalis juodųjų gandrų lizdų yra medynuose, jau pasiekusiuose pagrindinių kirtimų amžių, o iškirstos medienos vertė daug kartų viršija baudą už sunaikintą juodojo gandro buveinę. Antra, rūšies apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatyta lizdo apsaugos panaikinimo tvarka. Taip pat nebuvo atlikti moksliniai tyrimai, kurių pagrindu būtų rengiami pasiūlymai dėl lizdo saugojimo ir jo apsaugos panaikinimo aplinkybių. Trečia, nėra reguliarios saugomų radviečių stebėsenos ir informacijos atnaujinimo. Radaviečių apsaugos spragos yra sisteminio pobūdžio ir neigiamai veikia visą rūšies populiaciją šalyje mažinant perėti tinkamų buveinių plotą. Juodojo gandro populiacijos būklė priklauso ne tik nuo lizdaviečių apsaugos būklės, bet ir nuo mitybos buveinių kokybės. Mitybos buveinių kokybė priklauso nuo įvairių, dažnai tarpusavyje susijusių veiksnių, tokių kaip cheminė tarša, plotų ar būdingos struktūros pasikeitimai, grobio gausumo, grobio rūšinės įvairovės pokyčiai. Intensyvus žemės ūkis, infrastruktūros, urbanizacijos plėtra, šlapių miškų būklės pokyčiai, tikėtina, neigiamai veikia juodojo gandro populiaciją, tačiau iki šiol Lietuvoje nebuvo vykdyti juodojo gandro mitybos buveinių tyrimai. Dėl to visapusiškai negalima įvertinti juodojo gandro buveinės apsaugos būklės nei rūšiai išskirtose Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ (toliau – „Natura 2000“ tinklas) teritorijose, nei visoje šalyje.

Populiacijos dydis ir pasiskirstymas

9. Lietuvos teritorijoje yra 0,35 proc. viso žinomo rūšies arealo, gyvena 650–950 juodojo gandro porų, tai sudaro 6 proc. pasaulinės populiacijos. Atliktų tyrimų duomenimis, rūšiai būdingas griežtas teritoriškumas (mažiausias atstumas tarp dviejų porų lizdų – 1,4 km), didelis veisimosi buveinės plotas (ne mažiau kaip 1000 ha) ir mažas perėjimo tankumas (vidutinis – 1,45 poros / 100 km²). Todėl Lietuvoje dėl mažo perėjimo tankumo ir didelių individualių teritorijų nėra išskirtinai svarbių koncentracijos plotų – didelės perinčių porų agregacijos lyginant su bendra šalies populiacija. Keturiuose didžiausiose ir pagal miškų rūšinę sudėtį tinkamiausiose juodajam gandrui Lietuvos giriose peri tik maža dalis šalies populiacijos: Biržų girioje – 0,8–1,5 proc., Taujėnų–Užulėnio miškuose – 0,8–1,2 proc., Šimonių girioje – 0,6–0,8 proc., Žaliojoje girioje – 0,6–0,8 proc. Juodojo gandro ilgalaikio išlikimo galimybės Lietuvoje priklauso nuo perėjimo, mitybos buveinių kokybės, duomenų apie populiaciją limituojančius veiksnius nustatymo ir šiomis žiniomis pagrįstų apsaugos sprendimų priėmimo laiku. Lemiamą reikšmę rūšies išlikimui turės miškų ūkio, žemės ūkio, urbanizacijos, vėjo ir vandens energijos gamybos infrastruktūros plėtra, nes šie procesai dėl

fragmentacijos ir kokybės degradacijos mažina rūšies veisimosi buveinių plotą. Juodojo gandro pasiskirstymas visoje šalies teritorijoje mažu tankumu turi teigiamą ir neigiamą pobūdį rūšies išlikimui. Regiono specifiniai, intensyvūs kraštovaizdžio transformacijos veiksniai gali paveikti tik nedidelę dalį populiacijos. Todėl populiacijos būklę įvairiuose šalies regionuose antropogeniniai procesai veiks skirtingu intensyvumu. Tačiau platus rūšies pasiskirstymas apsunkina populiaciją limituojančių veiksnių nustatymą ir apsaugos priemonių įgyvendinimą, nes nėra gerai išreikštų rūšies koncentracijos vietų. Atrenkant prioritetines vietas rūšies buveinės tvarkymo, atkūrimo projektams, būtina remtis konkrečių radaviečių būkle ir jų kokybės kaitos perspektyva, nesistengiant koncentruoti priemonių į konkrečias teritorijas.

Grėsmės ir ribojantys veiksniai

10. Grėsmės, svarba, aprašymas ir reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės pateikiamos 3 lentelėje.

3 lentelė. Grėsmių juodajam gandrui apibendrinimas

Grėsmė	Svarba*	Aprašymas
Besikeičianti miško būklė	<i>Didelė</i>	Grėsmė kyla dėl antropogeninių ir natūralių veiksnių: - miško naudojimo pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais, - plačialapių medžių rūšių (ypač ąžuolo ir uosio) džiūties. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su biotechninių priemonių taikymu degradavusiose, potencialiose buveinėse ir įvairaus amžiaus medynų formavimu tarpinių ir pagrindinių kirtimų metu paliekant brandžių ir pribręstančių medžių.
Informacijos apie lizdavietes trūkumas	<i>Didelė</i>	Didelė dalis šiuo metu žinomų ir saugomų lizdaviečių netinkamos juodųjų gandrų perėjimui, nes yra sunykusios dėl natūralių veiksnių ar pažeidimų ūkinės veiklos metu, yra neteisingai identifikuotos ir saugomos kaip juodojo gandro. Trūksta žinių apie šiuo metu užimtus šios rūšies lizdus, dėl to didelė dalis populiacijos yra neapsaugota nuo buveinių sunaikinimo, trikdymo ūkinės veiklos metu. Taip pat trūksta vieningos informacinės sistemos, kurioje būtų nauja ir nuolat atnaujinama informacija apie lizdavietes. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su specializuotos inventORIZACIJOS, kurią pagal aprobuotą metodiką atliktų kvalifikuoti ornitologai, įgyvendinimu, žinomų radaviečių apsaugos būklės kontrole, informacijos apie radavietes kaupimo, apsikeitimo tarp institucijų, atnaujinimo efektyviu funkcionavimu.
Trikdymas veisimosi metu	<i>Didelė</i>	Dėl kelių tiesimo miško giluma tampa prieinama visuomenei, kurios lankymasis miškuose ankstyvuoju veisimosi sezono metu (balandžio – birželio mėnesiais) yra žalingas tiek lizdaviečių užimtumo, tiek veisimosi sėkmingumo požiūriu. Pabaidžius gandrų nuo lizdų su dėtimis ar vadomis, jos žūna dėl neigiamo aplinkos

Grėsmė	Svarba*	Aprašymas
		poveikio, plėšrūnų. Be to, šlapiuose miškuose keliai tiesiami kartu su melioracijos sistema. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su eismą ribojančių priemonių miškuose balandžio – birželio mėnesiais įgyvendinimu.
Neigiamas miško naudotojų požiūris	<i>Vidutinė / didelė</i>	Didžioji dalis lizdų yra medynuose, pasiekusiuose techninę brandą. Todėl lizdaviets apsauga 12,56 ha miško plote traktuojama kaip kliūtis miško naudojimui pagrindiniais kirtimais. Nuolat fiksuojami lizdo apsaugos zonose vykdomi kirtimai, pažeidžiant taisykles ar visai sunaikinant lizdo medį, medyną. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su miško valdytojų ir savininkų švietimu.
Mokslinių tyrimų trūkumas	<i>Vidutinė / didelė</i>	Šiuo metu labiausiai trūksta mokslinių žinių apie: 1) mitybos vietas, jų būklę, pokyčius; 2) infrastruktūros ir jos plėtros poveikį; 3) lizdų užimtumo ilgumą, jų kaitos dažnumą. Nenustačius mitybos vietų, jų erdvinio pasiskirstymo apie lizdaviets, kokybės pokyčių (pvz., vandens kokybės, grobio gausos ir įvairovės), infrastruktūros ir jos plėtros poveikio juodojo gandro populiacijos būklei, lizdų užimtumo ilgumo ir kaitos dažnumo, neįmanoma priimti būtinų apsaugos sprendimų saugomose ir nesaugomose teritorijose. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su tiksliniais tyrimais naudojant pažangius mokslinius metodus ir reprezentatyvią imtį.
Neapibrėžtumas teisės aktuose dėl juodojo gandro lizdaviets apsaugos	<i>Maža / vidutinė</i>	Nėra įteisintos tvarkos, nustatančios juodojo gandro lizdo apsaugos panaikinimo aplinkybes. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su trūkstamos tvarkos įteisinimu, remiantis atliktų tyrimų rezultatais.
Plėšrūnai	<i>Nežinoma</i>	Pagrindiniu natūraliu juodojo gandro priešu laikoma kiaunė. Kiaunių daromas poveikis įvardijamas kaip svarbi grėsmė, limituojanti juodųjų gandrų veisimosi sėkmingumą. Toks įvertinimas remiasi tik empiriniais duomenimis, todėl parodo pačią grėsmę, bet neįvertina jos reikšmingumo. Lietuvoje nebuvo vykdyti kiaunių ir kitų potencialių plėšrūnų (pvz., kranklių, vištvanagių, jūrinių erelių) poveikio juodojo gandro veisimosi sėkmingumui tyrimai. Grėsmės reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės, susijusios su plėšrūnų daromo poveikio nustatymu, o nustatius kritinę, didelę ar vidutinę grėsmės svarbą būtina taikyti plėšrūnų reguliavimo priemones.

* – Grėsmių svarbos vertinimo kriterijai:

Kritinė grėsmė – populiacijos išnykimas per ateinančius 20 ar mažiau metų.

Didelė grėsmė – populiacijos sumažėjimas daugiau nei 20 proc. per ateinančius 20 ar

mažiau metų.

Vidutinė grėsmė – populiacijos sumažėjimas mažiau nei 20 proc. per ateinančius 20 ar mažiau metų didelėje paplitimo dalyje.

Maža grėsmė – veiksniai, veikiantys paukščius lokaliai ir (ar) nereguliariai.

Nežinoma – tikėtinas neigiamas poveikis rūšiai, bet nežinomas poveikio intensyvumas.

Inventorizacijos ir moksliniai tyrimai

11. Naujausi juodojo gandro tyrimai apibendrinti 4 lentelėje. Išsamiausi duomenys sukaupti apie juodojo gandro perėjimo buveinių savybes, iš dalies apie veisimosi sėkmingumą, nes duomenys rinkti skirtingais periodais ir daugelyje šalies vietų. Paukščių buveinių pasirinkimas, ekologiniai poreikiai, gausumas ir pasiskirstymas kinta priklausomai nuo natūralių ir antropogeninių priežasčių, todėl patikimiausi yra paskutinio dešimtmečio tyrimų rezultatai. Nėra atliktų tyrimų, kurie leistų įvertinti žinomų lizdų apsaugos trukmę, apsaugos panaikinimo aplinkybes. Tokie tyrimai būtini siekiant tinkamai saugoti lizdavietes ir pasikeitus aplinkybėms, jų apsaugą panaikinti taip eliminuojant ūkinės veiklos kaštus. Trūksta reguliaraus populiacijos gausumo, pasiskirstymo ir veisimosi sėkmingumo skirtinguose šalies geografiniuose regionuose monitoringo, kurio rezultatai reprezentuotų populiacijos būklę, padėtų laiku identifikuoti kylančias rūšiai grėsmes ir formuotų pagrindą efektyvioms apsaugos sprendimams. Nėra tyrimų, kurie leistų įvertinti plėšrūnų daromo poveikio stiprumą juodajam gandrui perėjimo buveinėse. Todėl nežinoma, kokia juodojo gandro populiacijos dalis kasmet dėl šios grėsmės peri nesėkmingai ir kaip plėšrūnai daro įtaką ilgalaikiam populiacijos išlikimui šalyje. Nebuvo atlikti juodojo gandro mitybinės buveinės, jų dydžio, kokybės tyrimai. Nebuvo tyrimų, skirtų nustatyti infrastruktūros reikšmę suaugusių ir jaunų individų mirtingumui, infrastruktūros plėtros poveikį buveinių užėmimui, apleidimui.

4 lentelė. Naujausios juodojo gandro inventorizacijos ir moksliniai tyrimai, teritorijos, naudoti metodai.

Data, trukmė	Tyrinėta teritorija	Naudotos metodikos *
1995	Lietuva	Anketinė apklausa. Juodojo gandro gausos, paplitimo, buveinių, biologijos tyrimas (Drobelis E., Matiukas G., Vaitkus G. 1996. Juodųjų gandrų apskaita Lietuvoje 1995 metais. Ciconia 4: 16-21)
1996–1998	Šiaurės, šiaurės rytų, vidurio Lietuvos regionai	Lizdų paieškos ir tikrinimo metodas. Juodojo gandro perėjimo buveinių tyrimas (Skuja S., Budrys R.R. 1999. Nesting sites of black stork, lesser spotted eagle and common buzzard and their nest exchange in the forests of North, North-East, Central Lithuania. Baltic Forestry 5: 67-74)
1995–2000	Lietuva	Perinčių paukščių atlaso metodas. Juodojo gandro paplitimo tyrimas (Kurlavičius P. (red.) 2006. Lietuvos perinčių paukščių atlasas. Kaunas: Lututė)
1996–2010	Lietuva	Lizdų inventorizacija miškotvarkos metu
2001–2003	Lietuva	Europos Bendrijos svarbos paukščių rūšių inventorizacija. Identifikuotos reikšmingiausios juodojo gandro veisimosi teritorijos, kuriose dabar įsteigti 6 biosferos poligonai (atliko Lietuvos ornitologų draugija, dalyvaudama DANCEE finansuotame <i>Ornis Consult</i> bei <i>NEPCon</i> vykdytame projekte „Lietuvos Respublikos aplinkos

Data, trukmė	Tyrinėta teritorija	Naudotos metodikos *
		ministerijos administracinių pajėgumų, strategijos, gamtos apsaugos sektoriaus įstatyminės bazės suderinimas su ES reikalavimais, ypač pabrėžiant Paukščių ir Buveinių direktyvose numatytų reikalavimų įgyvendinimą“)
2006, 2009	Šimonių giria, Biržų giria, Žaliosios giria, Dotnuvos–Josvainių miškai, Taujėnų–Užulėnio miškai, Vainuto miškai. Pavienės teritorijos Zarasų, Molėtų, Vilniaus, Širvintų, Ukmergės, Anykščių, Utenos, Ignalinos, Jurbarko, Švenčionių, Kaišiadorių, Tauragės rajonų savivaldybėse	Sektorinė apskaita. Juodojo gandro vietos populiacijų gausos nustatymas
2000–2010	Lietuva	Lizdų paieškos ir tikrinimo metodas. Juodojo gandro gausos, paplitimo, buveinių, biologijos tyrimas (Stončius D., Treinys R., Skuja S., Augutis D. 2008. Black Stork in Lithuania: population and its conservation status. In: Abstracts of V international conferences on Black Stork (<i>Ciconia nigra</i>) Romania, Tulcea, Uzlina, 2008 04 04-06. Treinys R., Lõhmus A., Stončius D., Skuja S., Drobėlis E., Šablevičius B., Rumbutis S., Dementavičius D., Naruševičius V., Petraška A., Augutis D. 2008. At the border of ecological change: status and nest sites of the Lithuanian black stork <i>Ciconia nigra</i> population 2000–2006 vs. 1976–1992. Journal of Ornithology 149: 75-81. Treinys R., Stončius D., Augutis D., Skuja S. 2009. Breeding Habitat of the Black Stork <i>Ciconia nigra</i> in Lithuania: Implications for Conservation Planning. Baltic Forestry 15: 33-40. Treinys R., Skuja S., Augutis D., Stončius D. 2009. Nest-site use by Black Stork and Lesser Spotted Eagle in relation to fragmented forest cover: case study from Lithuania. Ekologija 55: 182-188.)

* Rekomendacijos parengtos remiantis naujausiu mokslinių tyrimų apie rūšies ekologinius poreikius duomenimis.

Tvarkymo planai ir jų įgyvendinimas

12. Biosferos poligonuose taikomos LR Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. 276 „Dėl Buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#); 2011, Nr. [67-3171](#)) nuostatos. Aplinkos ministro 2007 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-304 „Dėl Žaliosios girios gamtotvarkos plano patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [62-2387](#)) ir aplinkos ministro 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. D1-552 „Dėl Taujėnų–Užulėnio miškų gamtotvarkos plano patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [74-3785](#)) numatytos priemonės, gerinančios juodojo gandro apsaugos būklę abiejose biosferos poligonuose, skirtuose juodojo gandro apsaugai. Žaliosios girios biosferos poligone nuo plano įsigaliojimo dienos iki 2010 m. gruodžio 31 d. įgyvendintos bei toliau įgyvendinamos toliau išvardytos priemonės:

1) parengti rekomendacijas ir informuoti apie jas valstybinių ir privačių miškų savininkus ir valdytojus, siūlant: a) nekirsti storesnių nei 20 cm sausų medžių; b) nekirsti brandžių medžių, kurie auga nebrandžiuose medynuose; c) ugdomaisiais kirtimais žvirblinių pelėdų maitinimosi vietose formuoti mišrius eglės medynus su ne mažesne kaip 20 proc. lapuočių priemaiša (iš viso 262 ha plote); d) teritorijoje nenaudoti pesticidų;

2) PAST vykdyti supaprastintą plėšrūnų apskaitą (kiaunių žiemą pagal pėdsakus, o kranklių pavasarį pagal užimtus lizdus);

3) sudaryti sutartis su medžioklės plotų naudotojais, kad gyvagaudžiais spąstais būtų gaudomos kiaunės ir kiti plėšrūnai (įgyvendinta tik iš dalies, t. y. sudarytos sutartys su medžiotojais dėl kiaunių medžioklės įvairiais būdais);

4) organizuoti kranklių gausos reguliavimą, gaunant atitinkamą leidimą ir sudarant sutartis su medžioklės plotų naudotojais;

5) įrengti teritorijoje vieną informacinį stendą;

6) sureguliuoti miško lankytojų srautus retųjų paukščių veisimosi metu (įrengiant laikinas kelių užtvartas ir 15 eismą ribojančių ženklų šalia kelių) (įvykdyta iš dalies – įrengti tik užtvartas);

7) pateikti rekomendacijas miškų valdytojams ir savininkams dėl miškų ūkio darbų, kad būtų kuo mažiau trikdomi paukščiai jų veisimosi metu (kovo – birželio mėn.);

8) išleisti informacinį lankstuką apie saugomos teritorijos biologines vertybes (3000 vnt.).

Įgyvendinto priemonių efektyvumo kol kas vertinti negalima, nes dalis plano priemonių neįgyvendinta arba įgyvendintos tik neseniai, todėl reikia laiko, kol pasireikš priemonių efektas juodajam gandrui biosferos poligone. Gamtotvarkos plane numatytos, bet dar neįgyvendintos priemonės bus įgyvendinamos nuo 2011 metų Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos projekto „Saugomų teritorijų tvarkymas (II etapas)“ metu. Taujėnų–Užulėnio gamtotvarkos plane numatytos priemonės taip pat bus įgyvendinamos šio projekto metu.

III. APSAUGOS PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Tikslas – išsaugoti gyvybingą juodojo gandro populiaciją

Uždaviniai	Priemonės
1. Pagausinti perėjimui tinkamų vietų skaičių	1.1. dirbtinių lizdų įrengimas medynuose, atitinkančiuose rūšies ekologinius poreikius; 1.2. natūraliems juodojo gandro lizdams krauti tinkamų medžių palikimas tarpinių ir pagrindinių kirtimų metu.
2. Pagerinti lizdavių apsaugą	2.1. kvalifikuotų ornitologų miškotvarkos duomenų apie juodųjų gandrų lizdavietes patikrinimas; 2.2. užimtų lizdavių įtraukimas į saugomų rūšių informacinę sistemą; 2.3. reguliari lizdavių apsaugos būklės kontrolė;

	2.4. mokslinių tyrimų, skirtų nustatyti lizdų užimtumo ilgumą ir lizdų kaitos dažnumą, atlikimas; 2.5. naujų užimtų lizdaviečių paieška (prioritetas 6-ioose biosferos poligonuose ir kitose saugomose teritorijose).
3. Sukurti prielaidas netrikdomai aplinkai veisimosi vietose	3.1. žmonių lankymosi lizdų aplinkoje mažinimas jautriausiu juodojo gandro veisimosi laikotarpiu (balandžio – birželio mėn.).
4. Skleisti informaciją apie saugomos rūšies buveinių apsaugos poreikį miško naudotojams, savininkams	4.1. 30–40 minučių trukmės filmo sukūrimas, filmo reklamos ir tinkamiausio laiko jo demonstravimui išpirkimas televizijos eteryje; 4.2. mokomosios informacijos moksleiviams apie rūšį paruošimas ir išplatınimas mokyklose; 4.3. interneto puslapio apie juodąjį gandrą sukūrimas ir adreso platınimas interneto, televizijos ir radijo eteryje.
5. Įvertinti plėšrūnų daromą neigiamo poveikio reikšmingumą juodojo gandro populiacijai	5.1. plėšrūnų rūšių ir jų sunaikintų juodojo gandro dėčių, vadų skaičiaus nustatymas taikant tiesioginius ir distancinius lizdų stebėsenos metodus.
6. Įvertinti mitybos buveines ir grėsmes jų būklei	6.1. mitybos vietų, jų erdvinio pasiskirstymo ir kokybės nustatymas GPS telemetrijos būdu; 6.2. cheminių junginių (DDT, DDE) poveikio veisimosi sėkmingumui nustatymas chromatografijos būdu; 6.3. mitybos buveinių plotą ir kokybę bloginančių veiksnių nustatymas.
7. Įvertinti infrastruktūrą, urbanizaciją ir jos plėtrą	7.1. kelių, elektros linijų, vėjo jėgainių, uztvankų, užstatytų teritorijų poveikio suaugusių ir jaunų individų mirtingumui nustatymas.
8. Vykdyti informatyvią populiacijos būklės stebėseną	8.1. esminius populiacijos būklės parametrus (t. y. gausumą, veisimosi sėkmingumą ir produktyvumą) fiksuojančios monitoringo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas.

**ANTALIEDĖS BOTANINIO – ZOOLOGINIO DRAUSTINIO JUODOJO
GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO
SANTRAUKA**

Vilniaus apskritis, Švenčionių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Švenčionių rajono savivaldybės, Kaltanėnų seniūnijos Antaliedės botaninio – zoologinio draustinio teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2007 metų. Artimiausia Antaliedės I gyvenvietė už 2,5 km į pietryčius. Bendras plotas – 71,86 ha. Teritorija patenka į Labanoro regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Antaliedės botaninį – zoologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu N. 1530 „Dėl Labanoro regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [96-4193](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Labanoro girią (LTSVEB002), kuri yra įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Pietuose teritorijos ribos sutampa su Antaliedės botaninio – zoologinio draustinio ribomis. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes taikomi VĮ Švenčionėlių miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas yra beržo kamieno išlinkime. Lizdo pagrindas nestabilus, dėl to dalis lizdo medžiagos nuslinkusi žemyn. Ateityje lizdo medžiagai sutręšus, visas lizdas išbyrės žemėn. Be to, kelių metų laikotarpyje pomiškyje esančios eglės pasieks lizdo sukrovimo vietą, todėl lizdas taps nebetinkamas perėti dėl užgožto priskridimo. Lizdo medis brandus, o beržui nebūdingas ilgaamžiškumas. Dėl šios priežasties artimiausioje ateityje ši lizdavietė gali tapti netinkama juodajam gandrui perėti. Nors teritorijoje yra keletas

brandžių sklypų, tačiau juose esančių medžių lajų struktūra mažai tinkama gandrų krauti natūralius lizdus, nes neformuoja žemai po lajomis horizontalių šakų pagrindo. Nepaisant tinkamos buveinės struktūros teritorijoje, medžių trūkumas lizdams krauti limituoja teritorijos tinkamumą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui. Teritorijoje yra grunto kelias, kuriuo galima privažiuoti iki lizdo per ~ 65 m. Nors šis grunto kelias nėra reguliariai naudojamas, tačiau atsižvelgiant į rekreacinių teritorijų gausą aplinkui ir geras važiavimo sąlygas, kelias vertinamas kaip keliantis atsitiktinio trikdymo grėsmę juodajam gandrui veisimosi metu, o tai mažina ilgalaikę buveinės kokybę.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Antaliėdės botaniniame – zoologiniame draustinyje, VI Švenčionių miškų urėdijos Antaliėdės girininkijos 153, 168, 169 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;

4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos

palaikymą	gandru stebėseną	organizacija					valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012- 2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.632, 83		ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti vieną rakinamą kelio užtvarą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012- 2014 IV ketvirtis	Nr. 3	4.622, 70		ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Antaliedės botaniniame – zoologiniame draustinyje, VĮ Švenčionių miškų urėdijos Antaliedės girininkijos 153, 168, 169 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

AUDRUPIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Panevėžio apskritis, Rokiškio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. JUODOJO GANDRO TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Rokiškio rajono savivaldybės, Jūžintų seniūnijos Audrupio miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2009 metų. Artimiausia Laibgalių gyvenvietė už 1 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 7,27 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniam miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas buvo sukrautas pušyje prie kamieno išsišakojimo, ant medžio šoninių šakų. Praktiškai visa lizdo medžiaga išbyrėjusi, lūžus lizdą laikančiais šakais. Teritorijoje vyrauja mišrūs medynai su egle ir smulkialapiais, yra mišrių spygliuočių medynų. Medžių, tinkamų juodųjų gandrų natūralių lizdų krovimui, lauko darbų metu neaptikta. Teritorija vakaruose ribojasi su asfalto keliu. Mažiausias atstumas nuo buvusio lizdo vietos iki šio kelio – 490 m. Toks lizdavietės atstumas vertinamas kaip saugus nuo antropogeninio trikdymo ir nekelia grėsmės ilgalaikiam juodųjų gandrų veisimuisi.

II. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Audrupio miške, VI Rokiškio miškų urėdijos Sėlynės girininkijos 44 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veismų plano tikslui pasiekti parengtas veismų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo plano Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui Audrupio miške, Rokiškio miškų urėdijos Sėlynės girininkijos 44 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**AŽUOLYNĖS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Biržų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Biržų rajono savivaldybės, Parovėjos seniūnijos Ažuolynės miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma maždaug nuo 1985 metų. Artimiausia Drąseikių gyvenvietė už 2,1 km į pietvakarius. Bendras plotas – 71,11 ha. Teritorija patenka į Biržų regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Ažuolynės botaninį – zoologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1606 „Dėl Biržų regioninio parko ir jų zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [146-6501](#)). Teritorija taip pat patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbią teritoriją Ažuolynės mišką (LTBIR0008) (toliau - BAST), įtrauktą į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, skirtą pateikti Europos Komisijai, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Aprašomos teritorijos ribos šiaurėje, rytuose ir pietryčiuose sutampa su Ažuolynės miško ir Ažuolynės botaninio – zoologinio draustinio ribomis. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Biržų miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant šoninės ažuolo šakos išsišakojimo atokiau nuo kamieno. Dėl didelio atstumo tarp dvišakio šakų sutręsusi lizdo medžiaga pradėjusi byrėti. Lizdo medis nudžiūvęs. Artimiausioje lizdo aplinkoje dalis I ardo ažuolų džiūnantys ar nudžiūvę. Teritorijoje yra senų ažuolų, tačiau dalis jų jau nudžiūvę ar džiūstantys, dalis dėl lajos struktūros ar supančio medyno netinkami natūraliems lizdams. Šlapiuose, užlietuose medynuose dominuoja smulkialapiai medžiai, retai tinkantys juodųjų gandrų lizdų krovimui. Natūralaus lizdo vieta ir visa teritorija yra atokiai nuo kelių. Teritoriją kerta naftotiekis, kurį prižiūri apsaugos darbuotojai, tačiau nuolatinis maršrutas neina per

medynus ir apsiriboja tik naftotiekio linija. Todėl reguliaraus ar atsitiktinio pobūdžio trikdymo grėsmės teritorijoje nenustatyta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Ažuolynės miške, VI Biržų miškų urėdijos Biržų girininkijos 76 ir 77 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,3 1	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,3 8	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492, 71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,0 3	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,8 3	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Ažuolynės miške, VI Biržų miškų urėdijos Biržų girininkijos 76 ir 77 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Biržų regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**BIRBILIŠKĖS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Tauragės apskritis, Jurbarko rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Tauragės apskrities, Jurbarko rajono savivaldybės Veliuonos seniūnijos Birbiliškės miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1993 metų. Artimiausias Birbiliškės kaimas – už 0,7 km į pietryčius. Bendras plotas – 60,57 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniam miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Teritorijoje šiuo metu nevyksta ūkinė veikla dėl VI Raseinių miškų urėdijos priimtų savanoriškų įsipareigojimų nevykdyti miško naudojimo kertinėse miško buveinėse.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas buvo sukrautas uosio kamieno išsišakojime. Lauko darbų metu 2009 m. gruodį registruota, kad lizdo medis, taip pat didelę dalį lizdo medį supančio medyno pirmojo ardo medžių sunaikino vėjalaūžos. Teritorijoje dominuoja užmirkę, drėgni smulkialapių medynai su plačialapių medžių priemaiša. Lauko darbų metu nestebėti medžiai, kurių lajos struktūra būtų tinkama juodųjų gandrų lizdų krovimui. Natūralaus lizdo vieta ir visa teritorija yra atokiau nuo žvyro dangos kelio (~ 280 m) ir nutolusi nuo artimiausio miško kelio (~ 500 m). Tiesioginio įvažiavimo į teritorijos medynus nuo šių kelių nėra, todėl reguliaraus ar atsitiktinio pobūdžio trikdymo grėsmės ilgalaikiai buveinės kokybei išlaikyti nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Birbiliškės miške, VI Raseinių miškų urėdijos Birbiliškės girininkijos 68 ir 69 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo plano Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,3 1	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,3 8	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492, 71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,0 3	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,8 3	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Birbiliškės miške, VĮ Raseinių miškų urėdijos Birbiliškės

girininkijos 68 ir 69 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**BIRŽŲ GIRIOS BŪGINIŲ IR SPALVIŠKIŲ GIRININKIŲ MIŠKO
JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M.
VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Biržų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Biržų rajono savivaldybės, Parovėjos seniūnijos Biržų girios VI Biržų miškų urėdijos Būginių ir Spalviškių girininkijų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2001 metų. Artimiausia Būginių gyvenvietė yra už ~ 6,5 km į pietvakarius. Bendras plotas – 20,82 ha. Teritorija patenka į Biržų girios biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. D1-590 (Žin., 2004, Nr. [170-6287](#)). Teritorija patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbią teritoriją Biržų girią (LTBIR0006), kurios ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Teritorija taip pat patenka į paukščių apsaugai svarbią teritoriją Biržų girią (LTBIRB001), kurios ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 431 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimo Nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [52-1742](#)). Aprašoma teritorija patenka į juodųjų gandrų apsaugai išskirtos paukščių apsaugai svarbios teritorijos veisimosi ir maitinimosi vietas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Didžiojoje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Biržų miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Juodojo gandro lizdas teritorijoje žinomas nuo 2001 metų. Lizdas sukrutas beržo kamieno išsišakojime, tačiau pagrindas yra nestabilus ir didžioji lizdo dalis jau yra išbyrėjusi. Lizdo medžio būklė tikrinimo metu fiksuota kaip gera. Tačiau lizdo medis yra jau brandus, o beržui nebūdingas ilgamažiškumas. Atstumas iki kelio ~ 270 m. Toks atstumas vertinamas kaip saugus gandrams perėti ilgalaikėje perspektyvoje ir trikdymo grėsmė nevertinta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Biržų girios, VI Biržų miškų urėdijos Būginių girininkijos 260 ir Spalviškių girininkijos 253 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai tinkamas vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Biržų girioje, VI Biržų miškų urėdijos Būginių girininkijos 260 ir Spalviškių girininkijos 253 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Biržų regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

BIRŽŲ GIRIOS SPALVIŠKIŲ GIRININKIJOS JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Panevėžio apskritis, Biržų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Biržų rajono savivaldybės, Parovėjos seniūnijos Biržų girios, VI Biržų miškų urėdijos Spalviškių girininkijos miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2001 metų. Artimiausia Parovėjos gyvenvietė yra už ~ 7 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 71,05 ha. Teritorija patenka į Biržų girios biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. D1-590 (Žin., 2004, Nr. [170-6287](#)). Teritorija patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbią teritoriją Biržų girią (LTBIR0006), kurios ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Teritorija taip pat patenka į paukščių apsaugai svarbią teritoriją Biržų girią (LTBIRB001), kuri yra įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Aprašoma teritorija patenka į juodųjų gandrų apsaugai išskirtos paukščių apsaugai svarbios teritorijos veisimosi ir maitinimosi vietas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanči miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Biržų miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas uosyje kamieno išsišakojime. Lizdo pagrindas nėra stabilus ilgalaikėje perspektyvoje, nes yra dideli tarpai tarp kamieno atšakų. Dalis lizdo nutrupėjusi jau dabar. Tačiau daug didesnis neigiamas veiksnys buveinės kokybei – sausas lizdinis medis. Sausi uosiai išgriūna iš šaknų, todėl buveinė yra kritinės būklės ir praktiškai netinkama perėti juodajam gandrui. Medynas šlapias, vyrauja įvairūs lapuočiai ir eglės. Artimiausias miško kelias yra už ~ 230 m. Toks atstumas vertinamas kaip saugus gandrui perėti ilgalaikėje perspektyvoje, ir trikdymo grėsmė nevertinta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Biržų girioje, VI Biržų miškų urėdijos Spalviškių girininkijos 234 ir 235 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemones įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Biržų girioje, VI Biržų miškų urėdijos Spalviškių girininkijos 234 ir 235 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Biržų regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**BLUŽNĖNŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Vilniaus apskritis, Švenčionių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Švenčionių rajono savivaldybės, Pabradės seniūnijos Blužnėnų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1998 metų. Artimiausias Padubingės kaimas už 1,5 km į šiaurės rytus. Teritorija vakaruose ribojasi su Vyriogalos ežeru, šiaurės vakarų pakraščiu teka Dubingos upelis. Bendras plotas – 72,9 ha. Teritorija patenka į Asvejos regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Vyriogalos kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 375 „Dėl Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [57-2234](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Asvejos ežeryną (LTSVEB005), kuris įtrauktas į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant storos šoninės ąžuolo šakos atokiau nuo kamieno. Tokiam lizdui būdingas nestabilumas. Sutręšus lizdo medžiagai, lizdas perlūžo pusiau, o didžioji dalis likusios medžiagos palaipsniui išbyrėjo. Lizdo ąžuolo būklė lauko darbų metu fiksuota kaip gera, tačiau ąžuolas labai senas ir todėl nėra perspektyvus ilgalaikės juodojo gandro buveinės apsaugos požiūriu. Supantys medynai yra įvairaus drėgnumo, nuo sausų iki užlietų. Nors teritorijoje yra pavienių senų ąžuolų, tačiau dalis jų jau nudžiūvę ar džiūstantys, dalis netinkama natūraliems lizdams dėl lajos struktūros ar supančio medyno. Šlapiuose, užlietuose medynuose dominuoja juodalksniai, beržai, pelkinės pušys - medžiai retai tinkantys juodųjų gandrų lizdų krovimui. Natūralaus lizdo vieta ir visa teritorija yra atokiai nuo kelių, artimiausias atstumas nuo teritorijos ribos > 340 m. Šiaurėje riboja upė, vakaruose – ežeras. Todėl reguliaraus ar atsitiktinio pobūdžio trikdymo grėsmės teritorijoje nenustatyta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Blužnėnų miške, VĮ Nemenčinės miškų urėdijos Purviniškių girininkijos 135 ir 136 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo plogo Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,3 1	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,3 8	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492, 71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,0 3	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,8 3	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Blužnėnų miške, VĮ Nemenčinės miškų urėdijos Purviniškių girininkijos 135 ir 136 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Asvejos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**BUKTOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Marijampolės apskritis, Marijampolės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Marijampolės apskrities, Marijampolės rajono savivaldybės, Liudvinavo seniūnijos Buktos miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1999 metų. Artimiausia Želsvos gyvenvietė yra už 2,4 km į pietvakarius. Bendras plotas – 17,21 ha. Teritorija patenka į Žuvinto biosferos rezervatą, kuris įsteigtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1817 „Dėl Žuvinto biosferos rezervato įsteigimo, Žuvinto biosferos rezervato nuostatų, Žuvinto biosferos rezervato ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [112-5012](#)). Teritorija patenka į Žuvinto ežerą ir Buktos mišką (LTALY0005), kuris įtrauktas į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Teritorija taip pat patenka į Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkes (LTALYB003), kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant storos šoninės ažuolo šakos. Medyje nėra atsišakojimų, kurie formuotų horizontalę plokštumą, todėl lizdo pagrindas nestabilus. Didžioji dalis lizdo nutrupėjęs, medyje likęs tik likutis. Lizdo medis yra kritinės būklės, t. y. nudžiūvęs. Natūralaus lizdo vieta atokiai nuo kelių, kurie yra už 460 m. Be to, eismas Žuvinto biosferos poligone ribojamas rakinamos užtvartos pagalba vasaros metu. Todėl reguliaraus ar atsitiktinio pobūdžio trikdymo grėsmė teritorijoje nevertinta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Buktos miške, VI Marijampolės miškų urėdijos Buktos girininkijos 23 ir 36 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras išsų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Žuvinto biosferos rezervato direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Buktos miške, VI Marijampolės miškų urėdijos Buktos girininkijos 23 ir 36 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Žuvinto biosferos rezervato direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Žuvinto biosferos rezervato direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**DANILIŠKIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Panevėžio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Panevėžio rajono savivaldybės Krekenavos seniūnijos Daniliškio miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1997 metų. Artimiausia Daniliškio gyvenvietė – už 0,7 km į pietvakarius. Bendras plotas – 18,05 ha. Teritorija patenka į Krekenavos regioninio parko, kurio ribų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1617 „Dėl Krekenavos regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [147-6570](#)), ūkinio prioriteto zona. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti III miškų grupei, t. y. apsauginiams miškams ir IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Panevėžio miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant šoninės šakos. Ji neturi atsišakojimų, kurie sudarytų tvirtą, stabilų pagrindą dideliame lizde. Tikrinimo metu lizdas, jau buvo pasviręs ir gali bet kada iškristi žemėn. Ankstesniais metais registruotas visas lizdas, iškritęs iš pušies, kurioje lizdas buvo sukrautas ant blogo šoninių šakų pagrindo. Lizdo medžio (ažuolo) būklė nėra gera, nes ažuolas džiūna ir netgi trumpalaikėje perspektyvoje gali tapti netinkamu perėti juodajam gandrui. Artimiausias kelias nuo gandro lizdo vietos yra ~ 640 m. Toks atstumas vertinamas kaip saugus juodajam gandrui perėti teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Daniliškio miške, VĮ Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos girininkijos 49 ir 52 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemones įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Daniliškio miške, VĮ Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos girininkijos 49 ir 52 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Krekenavos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

Juodojo gandro (*Ciconia nigra*)
apsaugos plano
18 priedas

**DAUNORIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Utenos apskritis, Utenos rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. JUODOJO GANDRO TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Utenos apskrities, Utenos rajono savivaldybės, Tauragnų seniūnijos Daunorių miško teritorijai. Aprašomoje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma daugiau nei dešimtmetį. Artimiausias Daunorių kaimas yra už 1,9 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 113,73 ha. Teritorija patenka į Aukštaitijos nacionalinio parko konservacinio prioriteto zoną, Knyčio botaninį – zoologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ (Žin., 1997, Nr. [38-942](#)). Pietryčiuose ir pietuose tvarkomos teritorijos ribos sutampa su draustinio ribomis. Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, skirtą pateikti Europos Komisijai, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Aukštaitijos nacionalinio parko vakarinę dalį (LTIGNB003), kuri yra įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupės, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. 96-1872; 2001, Nr. 35-1161). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m. spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Ignalinos miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Juodieji gandrai daug metų perėjo eglėje įrengtame dirbtiniame lizde. Lauko darbų metu registruotas nudžiūvęs ir išvirtęs lizdo medis. Teritorijoje vyrauja mišrūs spygliuočių ir pelkiniai medynai. Medžių, tinkamų juodųjų gandrų natūralių lizdų krovimui, lauko darbų metu neaptikta. Teritorijoje yra įrengti trys dirbtiniai lizdai, potencialiai tinkami juodajam gandrui. Šiaurine teritorijos riba eina rajoninės reikšmės žvyro dangos kelias, kuris dėl labai kalvoto kraštovaizdžio trikdymo grėsmės nekelia. Reguliariai naudojamų miško kelių

teritorijoje nėra. Yra kelios miško kelių atkarpos, kurios įvairiose vietose dėl užvirtusių medžių nepravažiuojamos. Todėl galima tik minimali nereguliaraus trikdymo grėsmė.

II. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro vienos poros perėjimui Daunorių miške, VĮ Ignalinos miškų urėdijos Minčiagirės girininkijos 478, 479, 513 ir 514 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio

parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Daunorių miške, VĮ Ignalinos miškų urėdijos Minčiagirės girininkijos 478, 479, 513 ir 514 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

ELNIAKAMPIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Vilniaus apskritis, Vilniaus rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Vilniaus rajono savivaldybės, Dūkštų seniūnijos Elniakampio miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2005 metų. Artimiausia Dūkštų gyvenvietė už 3 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 11,83 ha. Teritorija patenka į Neries regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Elniakampio kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1529 „Dėl Neries regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [96-4192](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupės, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ant šoninės ažuolo šakos. Tikrinimo metu registruota didelė lizdo dalis iškritusi dėl nestabilaus pagrindo. Lizdo medžio būklė vertinta kritine, nes medis nudžiūvęs. Lizdavietės apylinkėse yra grunto kelių, tačiau lizdavietė yra Vaigolės upės šlaite, todėl trikdymo grėsmės nevertinta. Nėra informacijos apie kitokio pobūdžio gyvūnijos tyrimus šioje teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Elniakampio miške, VI Vilniaus miškų urėdijos Dūkštų girininkijos 34 ir 35 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Neries regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Elniakampio miške, VĮ Vilniaus miškų urėdijos Dūkštų girininkijos 34 ir 35 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Neries regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Neries regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

GAKOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Vilniaus apskritis, Širvintų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veismų planas parengtas Vilniaus apskrities, Širvintų rajono, Alionių seniūnijos Gakos miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2001 metų. Artimiausias Petriškių kaimas yra už 2 km į pietryčius. Teritorija yra į šiaurės vakarus nuo Pulimo ežero. Bendras plotas – 40 ha. Teritorija patenka į Alionių kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“ (Žin., 1992, Nr. [30-913](#)). Alionių kraštovaizdžio draustinis patenka į Alionių mišką (LTSIR0003), kuris Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)) paskelbtas buveinių apsaugai svarbia teritorija. Visa teritorija (40 ha) yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Praktiškai visoje teritorijoje nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Ukmergės miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant sausų ąžuolo šakų prie kamieno. Viena esminių lizdo pagrindo šakų yra sausa ir plona. Arti augantys II ir III ardo medžiai gožia lizdą ir priskridimą prie jo. Todėl lizdo pagrindo kokybė ir supanti aplinka neužtikrina ilgalaikių sąlygų juodiesiems gandrums perėti. Lizdavietė nutolusi nuo kelių (artimiausias kelias – už 1 km į pietryčius), todėl trikdymo grėsmės rūšiai nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veismų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Gakos miške, VI Ukmergės miškų urėdijos Giedraičių girininkijos 43 ir 146 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai tinkamas vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Gakos miške, VĮ Ukmergės miškų urėdijos Giedraičių girininkijos 43 ir 146 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Asvejos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**GELNŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kėdainių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Kėdainių rajono, Pelėdnagių seniūnijos Gelnų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė žinoma nuo 2002 metų. Artimiausia Gelnų gyvenvietė yra už 2,2 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 18,25 ha. Teritorija patenka į Labūnavos miško biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. D1-531 „Dėl Blinstrubiškio miško, Dotnuvos–Josvainių miškų, Labūnavos miško ir Lančiūnavos miško biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų planų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [134-4836](#)). Teritorija patenka į Gelnų mišką (LTKED0010) (toliau – BAST), įtrauktą į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, skirtą pateikti Europos Komisijai, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Labūnavos mišką (LTKEDB001) (toliau – PAST), kuris įtrauktas į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Teritorijoje yra išskirtos dvi erelio rėksnio veisimosi vietos. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didžiojoje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Kėdainių miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ažuolo kamieno išsišakojime, tačiau dalis lizdo remiasi ant sausos, plonos šakos, kuriai lūžus dėl didelio lizdo svorio, didžioji dalis ar visas lizdas iškristų žemėn. Lizdo medis tikrinimo metu fiksuotas kaip pradėjęs džiūti. Lizdo medį supančiame medyje, kurio didelę dalį sudaro plačialapiai, stebėti jau nudžiūvę ažuolai. Šie veiksniai rodo apie degraduojančią buveinės kokybę ir neperspektyvią jos būklę ilgalaikėje perspektyvoje. Teritorija yra nuošali, joje nėra geros kokybės kelių, dėl šių priežasčių trikdymo grėsmės juodajam gandrui nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro poros perėjimui Gelnų miške, VĮ Kėdainių miškų urėdijos Labūnavos girininkijos 108, 109 ir 112 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno marių regioninio

parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Gelnų miške, VI Kėdainių miškų urėdijos Labūnavos girininkijos 108, 109 ir 112 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno marių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno marių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**GIKONIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Biržų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Biržų rajono savivaldybės, Parovėjos seniūnijos Gikonių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2001 metų. Artimiausia Kvetkų gyvenvietė yra už ~ 3,5 km į pietryčius. Bendras plotas – 11,65 ha. Teritorija patenka į Biržų girios biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. D1-590 „Dėl Babtų–Varluvos miškų, Balbieriškio miško, Biržų girios ir Būdos–Pravieniškių miškų biosferos poligonų įsteigimo, biosferos poligonų nuostatų ir biosferos poligonų ribų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [170-6287](#)). Teritorija patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbią teritoriją Biržų girią (LTBIR0006), kurios ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Teritorija taip pat patenka į paukščių apsaugai svarbią teritoriją Biržų girią (LTBIRB001), kuri yra įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Aprašoma teritorija patenka į juodųjų gandrų apsaugai išskirtos paukščių apsaugai svarbios teritorijos veisimosi ir maitinimosi vietas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Teritorijoje nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Biržų miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Juodojo gandro lizdas sukrautas beržo kamieno išsišakojime. Lizdo medžio būklė tikrinimo metu fiksuota kaip kritinė – medis nudžiūvęs. Atstumas iki miško kelio ~ 150 m. Atsižvelgiant į kelio pobūdį, jo paskirtį, medyno tankumą, ši situacija vertinta kaip nekelianti grėsmės juodojo gandro perėjimui ilgalaikėje perspektyvoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Gikonių miške, VĮ Biržų urėdijos Būginių girininkijos 327 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemones įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Gikonių miške, VI Biržų miškų urėdijos Būginių girininkijos 327 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Biržų regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Biržų regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

GOJAUS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Kauno apskritis, Prienų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Prienų rajono savivaldybės, Stakliškių seniūnijos Gojaus miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2009 metų. Artimiausia Vyšniūnų gyvenvietė yra už 4 km į pietryčius. Bendras plotas – 26,43 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didelėje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Prienų miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant šoninės šakos dvišakio. Tačiau viena dvišakio atšaka yra sausa ir plona. Todėl ilgalaikėje perspektyvoje lizdas gali iškristi žemėn, lūžus šiai esminei pagrindo šakai. Lizdo medis žalias, tačiau registruoti susilpnėjusio gyvybingumo požymiai. Ilgalaikėje perspektyvoje buveinė gali degraduoti, nudžiūvus lizdo medžiui. 2010 metų vasarą uragano metu artimoje lizdo aplinkoje išversti pirmojo ardo medžiai (eglės). Miško kelias yra ~ 230 m į rytus. Toks atstumas vertinamas kaip saugus juodajam gandrui perėti teritorijoje ilgalaikėje perspektyvoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Gojaus miške, VI Prienų miškų urėdijos Verknės girininkijos 26 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui Gojaus miške, VI Prienų miškų urėdijos Verknės girininkijos 26 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

Juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos
plano 39 priedas

**KALNELIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Panevėžio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veismų planas parengtas Panevėžio apskrities, Panevėžio rajono savivaldybės, Krekenavos seniūnijos Kalnelio miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2007 metų. Artimiausia Naujamiesčio gyvenvietė – už 3 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 10,52 ha. Teritorija patenka į Krekenavos regioninio parko ūkinio prioriteto zoną, kurios ribų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1617 „Dėl Krekenavos regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [147-6570](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Panevėžio miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus lizdas sukrutas ažuole ant šoninės šakos išsišakojimo. Tačiau pagrindas yra labai nestabilus, nes šakos nesudaro pakankamai horizontalios padėties ir atstumas tarp pagrindo šakų yra per siauras. Todėl dalis lizdo yra nutrupėjusi, o esant storam sniego sluoksniui ar sutrūnijus lizdo masei, žemėn gali iškristi visas lizdas. Lizdo medžio būklė fiksuota kaip gera, nes jokių susilpnėjusio gyvybingumo požymių nefiksuota. Trikdymo pavojus potencialus, nes lizdas yra arti kvartalinės ir kanalo sankirtos. Kvartalini linija iš šiaurės rytų galima privažiuoti arti lizdo. Todėl atsitiktinio trikdymo grėsmė blogina juodojo gandro buveinės kokybę.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veismų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kalnelio miške, VI Panevėžio miškų urėdijos Naujamiesčio girininkijos 81 kvartale.

4. Veismų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;

4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veismų plano tikslui pasiekti parengtas veismų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti vieną rakinamą kelio užtvartą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis		4.622,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kalnelio miške, VI Panevėžio miškų urėdijos Naujamiesčio girininkijos 81 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemonės veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Krekenavos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

KALNIŠKĖS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Alytaus apskritis, Lazdijų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Alytaus apskrities, Lazdijų rajono savivaldybės, Šeštokų seniūnijos Kalniškės miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1990 metų. Artimiausias Rolių kaimas yra už 2,2 km į pietvakarius (2 pav.). Bendras plotas – 34,32 ha. Teritorija patenka į Metelių regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Kalniškės kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 503 „Dėl Metelių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [53-2605](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Lauko darbų metu 2010 metais nerasta nei lizdo, nei jo medžio, medynas taip pat kritinės būklės: likęs labai mažo skalsumo jaunas lapuočių medynas, su tankiu pomiškiu ir traku. Per teritorijos medynus šiaurinėje dalyje (21 kvartalo 3 sklypas) eina grunto kelias, kuris jungia miško kelius. Šiame plote projektuojamos biotechninės priemonės, todėl, siekiant užtikrinti buveinės tinkamumą juodajam gandrui perėti ilgalaikėje perspektyvoje, nereguliaraus trikdymo grėsmę būtina eliminuoti.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kalniškės miške, Veisiejų urėdijos Krosnos girininkijos 21, 26 ir 27 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;

4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras išėjų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti dvi rakinamas kelio užtvaras	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	7.000,05	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemones įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Metelių regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kalniškės miške, Veisiejų urėdijos, Krosnos girininkijos 21, 26 ir 27 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Metelių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Metelių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**KAUKINĖS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kaišiadorių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Žiežmarių apylinkės seniūnijos Kaukinės miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2006 metų. Artimiausias Kaukinės kaimas yra 1,7 km į pietvakarius. Bendras plotas – 61,26 ha. Dalis teritorijos patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją, Kaukinės mišką (LTKAI0001), kurios ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)) ir į Kaukinės botaninį – zoologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“ (Žin., 1992, Nr. [30-913](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV (t. y. ūkiniams miškams) ir II (t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams) miškų grupėms ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona, remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). Nedidelėje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Kaišiadorių miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Juodojo gandro lizdas sukrautas ant ąžuolo šoninių šakų toli nuo kamieno. Lizdo pagrindas nestabilus - daugiau nei pusė lizdo medžiagos nubyrėję dėl dvišakį sudarančių šakų išsidėstymo. Lizdo medžio būklė bloga – ąžuolas džiūstantis. Lizdavietė fragmentuota kirtavieta, artimiausioje lizdo aplinkoje nėra tinkamų medžių krauti natūraliems lizdams. Į vakarus nuo lizdavietės yra miško kelias, atstumas iki jo ? 230 m. Nuo kelio į medynus nėra įvažiavimo. Tokia situacija vertinama kaip saugi dėl antropogeninio trikdymo ir nekelia grėsmės juodųjų gandrų veisimuisi.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro poros perėjimui Kaukinės miške, VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos Žiežmarių girininkijos 124, 135 ir 140 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemones įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Aukštadvario regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kaukinės miške, VI Kaišiadorių miškų urėdijos Žiežmarių girininkijos 124, 135 ir 140 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Aukštadvario regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Aukštadvario regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**KAUPŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Šiaulių apskritis, Kelmės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veismų planas parengtas Šiaulių apskrities, Kelmės rajono savivaldybės, Kražių seniūnijos Kaupų miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2007 metų. Artimiausia Kražių gyvenvietė yra už ~ 2,8 km į pietvakarius. Bendras plotas – 9,85 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas buvo sukrautas eglėje ant šoninių šakų. Lauko darbų metu nustatyta, kad natūralus lizdas išbyrėjo dėl nestabilaus pagrindo. Medžių, turinčių lajas tinkamas natūralių lizdų krovimui, teritorijoje neaptikta. Medynuose dominuoja spygliuočiai, kuriuos juodieji gandrai retai naudoja krauti natūralius lizdus. Atstumas iki miško kelio yra ~ 240 m, toks atstumas yra pakankamas juodiesiems gandrums perėti netrikdomiems šioje teritorijoje ilgalaikėje perspektyvoje. Tačiau nuo šio kelio atsišakoja grunto kelias, vedantis į sausų lizdavietės medynus. Šiuo grunto keliu pasiekama buveinė veisimosi metu. Tokia situacija vertinama kaip atsitiktinio trikdymo grėsmė, ribojanti buveinės kokybę ilgalaikiam užimtumui. Nėra informacijos apie kitokio pobūdžio gyvūnijos tyrimus teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veismų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kaupų miške, VI Tytuvėnų miškų urėdijos Kražių girininkijos 11 kvartale.

4. Veismų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;
- 4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti vieną rakinamą kelio užtvartą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis		4.622,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui Kaupų miške, VĮ Tytuvėnų miškų urėdijos Kražių girininkijos 11 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

KELPIŠKIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Utenos apskritis, Zarasų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Utenos apskrities, Zarasų rajono savivaldybės, Imbrado seniūnijos Kelpiškių miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2005 metų. Artimiausia Avilių gyvenvietė yra už 2,75 km į rytus. Bendras plotas – 16,29 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo ir mažojo erelio rėksnio lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro ir 100 m spinduliu apie mažojo erelio rėksnio lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Zarasų miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apsaugos apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas yra ažuolo kamieno išsišakojime, tačiau didelė lizdo dalis išbyrėjusi. Per plačiai išsiskleidę kamieno išsišakojimai sudaro prastą pagrindą ir grėsmę ilgalaikiam lizdo stabilumui ir tinkamumui gandrams perėti. Lizdo medžio būklė 2009 metų gruodį fiksuota kaip gera. Supantis medynas – pusamžis, mišrus smulkialapių medžių rūšių, todėl kokybės požiūriu tikrinimo metu įvertintas kaip geras, tačiau visame miške likę vos keli sklypai, kuriuose yra didesnė plačialapių medžių priemaiša, būtina lizdo statybai. Teritorijoje yra miško kelias su žvyro danga. Atsižvelgiant į jo paskirtį, miško rūšinę sudėtį, reljefą, rekreacinių objektų nebuvimą, atstumą nuo lizdo iki kelio įvertinta, kad kelias nekelia trikdymo grėsmės ir nemažina buveinės kokybės.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Kelpiškių miške, VĮ Zarasų miškų urėdijos Antazavės girininkijos 40 ir 41 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo plogo Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui Kelpiškių miške, VĮ Zarasų miškų urėdijos Antazavės girininkijos 40 ir 41 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**LABŪNAVOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kėdainių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Kėdainių rajono savivaldybės, Pelėdnagių seniūnijos Labūnavos miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1994 metų. Artimiausia Gelnų gyvenvietė yra už 2,9 km į pietryčius. Bendras plotas – 15,98 ha. Teritorija patenka į Labūnavos miško biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. D1-531 „Dėl Blinstrubiškio miško, Dotnuvos–Josvainių miškų, Labūnavos miško ir Lančiūnavos miško biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų planų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [134-4836](#)). Teritorija patenka į Labūnavos mišką (LTKED0001), įtrauktą į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Labūnavos mišką (LTKEDB001) ir įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Į aprašomą teritoriją patenka dvi erelio rėksnio apsaugai išskirtos paukščių apsaugai svarbios teritorijos veisimosi vietos. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miško grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Kėdainių miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant ąžuolo žalių šoninių šakų. Tačiau atstumas tarp pagrindą sudarančių šakų yra didelis. Esant tokiam pagrindui yra grėsmė lizdui iškristi žemėn dėl didelio lizdo svorio ir greitai trūnijančios lizdo medžiagos. Lizdo medžio būklė gera, tačiau pomiškis po laja yra tankus ir ateityje pradės gožti priskridimą prie lizdo. Medynas, kurį sudaro eglės ir smulkialapiai lapuočiai su plačialapių priemaiša, yra geros būklės, neturi nykimo, degradacijos požymių. Atstumas nuo lizdo iki pagrindinio miško kelio – 340 m, o iki gruntinio kelio, einančio kanalo pakraščiu, – 280 m. Vasaros metu įvažiavimas

į mišką yra ribojamas VĮ Kėdainių miškų urėdijos įrengta rakinama kelio užtvara. Dėl šių priežasčių trikdymo grėsmės juodajam gandrui nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro poros perėjimui Labūnavos miške, VĮ Kėdainių miškų urėdijos Labūnavos girininkijos 77, 78, 87 ir 88 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno marių regioninio

parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Labūnavos miške, VĮ Kėdainių miškų urėdijos Labūnavos girininkijos 77, 78, 87 ir 88 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno marių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno marių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

LAPKALNIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Kauno apskritis, Raseinių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Raseinių rajono savivaldybės, Ariogalos seniūnijos Lapkalnio miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2000 metų. Artimiausias Lapkalnio kaimas už ~ 1,9 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 19,35 ha. Dalis teritorijos patenka į ažuolo genetinį draustinį, kuris įtrauktas į Augalų nacionaliniams genetiniams ištekliams priskirtų miško augalų genetinių draustinių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gruodžio 31 d. nutarimu N. D1-861 (Žin., 2010, Nr. [4-164](#)). Teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, dalis joje esančių miškų priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniais miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Likusioje teritorijos dalyje, t. y. ažuolo genetiniame draustinyje, miškai tvarkomi remiantis Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatais (Žin., 2004, Nr. [116-4345](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant ažuolo šoninės šakos. Lauko darbų metu lizdo medis buvo nudžiūvęs. Lizdą supančioje aplinkoje registruoti kirtimai. Natūrali lizdavietė nutolusi nuo kelių (> 470 m), medynai šlapi, todėl trikdymo grėsmės ilgalaikiam buveinės tinkamumui juodajam gandrui nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Lapkalnio miške, VI Raseinių miškų urėdijos Paliepių girininkijos 32 ir 26 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Lapkalnio miške, VĮ Raseinių miškų urėdijos Paliepių girininkijos 32 ir 26 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**LOMANKOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kauno rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities Kauno rajono savivaldybės, Raudondvario seniūnijos Lomankos miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2000 metų. Artimiausia Naujųjų Bernatonių gyvenvietė yra už 3,5 km į pietryčius. Bendras plotas – 34,77 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijų ribas.

Visa teritorija yra miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y., ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didelėje teritorijos dalyje nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi Kauno miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apsaugos įsipareigojimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant šoninių šakų ties kamieno išlinkimu. Tačiau atstumas tarp pagrindą sudarančių šakų yra per didelis, todėl didžioji lizdo dalis išbyrėjusi, medyje fiksuotas tik likutis. Lizdo medis žalias, tačiau registruoti sumažėjusio gyvybingumo požymiai. Lizdo medžio artimiausioje aplinkoje tankus pomiškis, kuris užgožia priskridimą prie lizdo. Žvyro dangos kelias yra į pietus ~ 900 m. Toks atstumas vertinimas kaip saugus juodajam gandrui perėti teritorijoje ilgalaikėje perspektyvoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Lomankos miške, VI Kauno miškų urėdijos Raudondvario girininkijos 125 ir 126 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Lomankos miške, VI Kauno miškų urėdijos Raudondvario girininkijos 125 ir 126 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

Juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos 17 priedas

MINČIOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Utenos apskritis, Ignalinos rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Utenos apskrities, Ignalinos rajono savivaldybės, Kazitiškio seniūnijos Minčios miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2008 metų. Artimiausias Miškiniškių kaimas yra už 1,5 km į pietryčius. Bendras plotas – 52,6 ha. Teritorija patenka į Aukštaitijos nacionalinio parko konservacinio prioriteto zoną Minčiagirės botaninį – zoologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemas“ (Žin., 1997, Nr. [38-942](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Aukštaitijos nacionalinio parko vakarinę dalį (LTIGNB003), kuri yra įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Šiaurėje aprašomos teritorijos riba sutampa su Minčiagirės botaninio – zoologinio draustinio, Aukštaitijos nacionalinio parko ir abiejų „Natura 2000“ teritorijų ribomis. Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Kurtinių tuokvietėse draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Kurtinių tuokviečių apsaugos zonose plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržių plotas turi būti ne didesnis kaip 2 ha, jose būtina palikti pavienius stambius, šakotus medžius (ne mažiau kaip 10 tokių medžių 1 ha).

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant eglės šoninių šakų. Lizdo pagrindas nėra stabilus, todėl lizdo medžiaga buvo išbyrėjusi. Teritorijoje vyrauja mišrūs spygliuočių ir šlapi pelkiniai smulkialapių medynai. Medžių, tinkamų juodųjų gandrų natūralių lizdų krovimui, lauko darbų metu neaptikta. Teritorijoje yra dar vienas lizdas, potencialiai tinkantis perėti juodajam gandrui. Teritorijos pietinės dalies sausus medynus kerta mažas miško kelias. Šis grunto kelias vertinamas kaip nekeliantis grėsmės juodojo gandro ilgalaikiam perėjimui teritorijoje, nes kelias sunkiai pravažiuojamas dėl užvirtusių medžių.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro poros perėjimui Minčios miške, VĮ Ignalinos miškų urėdijos Minčiagirės girininkijos 321 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų vienos juodojo gandro poros įrengimui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Minčios botaniniame – zoologiniame draustinyje, VĮ Ignalinos miškų urėdijos Minčiagirės girininkijos 321 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

MOZŪRIŠKIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Kauno apskritis, Prienų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Prienų rajono savivaldybės, Išlaužo seniūnijos Mozūriškių miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2008 metų. Artimiausia Juodbūdžio gyvenvietė – už ~ 3,9 km į pietvakarius. Bendras plotas – 8,69 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant dvišakio prie kamieno. Tačiau dvišakio išsišakojimas nėra horizontalus, o atstumas tarp atšakų per didelis. Dėl to greitai trūnijanti lizdo masė gali iškristi per šį šakų tarpą trumpalaikėje perspektyvoje. Lizdo medžio būklė yra kritinė, nes ažuolas sausas. Supančio medyno būklę vienareikšmiškai įvertinti sunku. Arti lizdo medžio yra sanitarinio kirtimo vieta, kuri sudaro didelę erdvę be miško dangos. Tačiau pačio medyno, kurį sudaro eglės ir įvairūs lapuočiai, būklė gera, neregistruoti jokie požymiai, keliantys grėsmę ilgalaikiai gerai buveinės būklei. Miško kelias yra ~ 580 m į vakarus nuo teritorijos. Toks atstumas nekelia grėsmės ilgalaikiam juodojo gandro buveinės kokybės išlaikymui. Nėra informacijos apie kitokius gyvūnijos tyrimus šioje teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Mozūriškių miške, VI Dubravos eksperimentinės - mokomosios miškų urėdijos Pajiesio girininkijos 9 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui Mozūriškių miške, VĮ Dubravos eksperimentinės - mokomosios miškų urėdijos Pajiesio girininkijos 9 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**PADAUGUVOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kauno rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Kauno rajono savivaldybės Babtų seniūnijos Padauguvos miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1998 metų. Artimiausias Miškalaukio kaimas yra už 4 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 28,92 ha. Teritorija patenka į Padauguvos miško biosferos poligoną, įsteigtą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio–Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdninkų girios, Šimonių girios, Taujėnų–Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [181-6713](#)). Teritorija patenka į Padauguvos mišką (LTKAUB005), kuris yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Teritorija (LTKAU0022) taip pat patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti III miškų grupei, t. y. apsauginiams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didžiojoje teritorijos dalyje teritorijos yra išskirtos kartinėse miško buveinėse, jose nevykdomas naudojimas dėl VĮ Kauno miškų urėdijos savanoriškai prisiimtų įsipareigojimų.

2. Juodojo gandro lizdas sukrautas ažuole ant šoninių vidutinio storumo šakų. Tačiau dėl didelio atstumo tarp pagrindo šakų dalis lizdo medžiagos periodiškai išbyra. Lizdo medžio būklė fiksuota kaip gera. Medynas, kurį sudaro jauni smulkialapiai, yra geros būklės. Netoli nuo lizdo (~130 m) į rytus yra žvyro dangos miško kelias, kertantis miško masyvą. Nepaisant neįprastai mažo atstumo iki nuolatinio trikdymo šaltinio, gandrai daug metų užima šį lizdą. Tačiau vidutinis juodųjų gandrų registruotas produktyvumas šiame lizde 2002-2010 metais buvo daug mažesnis, nei būdingas šiai rūšiai Lietuvoje: 1,1 ir 1,76 atitinkamai.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro poros perėjimui Padauguvos miške, VĮ Kauno miškų urėdijos Padauguvos girininkijos 43 ir 44 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Panemunių regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Padauguvos miške, VI Kauno miškų urėdijos Padauguvos girininkijos 43 ir 44 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Panemunių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Panemunių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

Juodojo gandro (*Ciconia nigra*)
apsaugos plano 15 priedas

**PALIEPIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Raseinių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Raseinių rajono savivaldybės, Ariogalos seniūnijos Paliepių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1996 metų. Artimiausia Paliepių gyvenvietė – už 2,7 km į pietvakarius. Bendras plotas – 18,88 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Raseinių miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas ant ąžuolo šakų išsišakojimo. Lauko darbų metu lizdo medis buvo nudžiūvęs. Didelė dalis lizdo medį supančio medyno pirmojo ardo ąžuolų – džiūstantys ar nudžiūvę. Lizdavietė nutolusi nuo kelių (> 700 m), medynai šlapi, todėl trikdymo grėsmės ilgalaikiam buveinės tinkamumui juodajam gandrui nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Paliepių miške, VI Raseinių miškų urėdijos Paliepių girininkijos 6 ir 7 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Paliepių miške, VĮ Raseinių miškų urėdijos Paliepių girininkijos 6 ir 7 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per

1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**PAŠILIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Panevėžio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Panevėžio rajono savivaldybės, Upytės seniūnijos Pašilių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1997 metų. Artimiausia Ėriškių gyvenvietė – už 3,5 km į šiaurės rytus. Bendras plotas – 15,88 ha. Teritorija patenka į Krekenavos regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Ramygalos telmologinį draustinį, kurio ribų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1617 „Dėl Krekenavos regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [147-6570](#)). Teritorija yra Pašilių pelkėje (LTPAN0005) (toliau – BAST), kuri patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Lizdas buvo sukrutas pušyje ant šoninių, plonų žalių šakų. Tikrinimo metu praktiškai visas lizdas rastas iškritęs ant žemės, o medyje likęs tik likutis – per plonos šakos neatlaikė didelio lizdo masės. Be to, lizdo medis džiūvantis, - tai parodo stipriai degraduojančią buveinės kokybę. Teritorijos pietuose yra asfaltuotas kelias, nuo kurio per pelkę yra natūralaus grunto kelias / takas. Juo galima privažiuoti į teritorijos medynus, kuriuose buvo natūrali gandro lizdavietė, kur projektuojamos priemonės. Todėl yra nereguliaraus pobūdžio trikdymo grėsmė.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Pašilių miške, VI Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos girininkijos 112, 122, 123 ir 133 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;
- 4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti vieną rakinamą kelio užtvartą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis		4.622,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemones įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Krekenavos regioninio

parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Pašilių miške, VĮ Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos girininkijos 112, 122, 123 ir 133 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Krekenavos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**PAUPIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Raseinių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Raseinių rajono savivaldybės Viduklės seniūnijos Paupio miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2005 metų. Artimiausia Paupio gyvenvietė – už 1,8 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 19,26 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas yra drebulėje ant sausos šoninės šakos prie kamieno. Pagrindas nestabilus, todėl didelė lizdo dalis iškritusi, viena šaka sudaro prastą pagrindą ir grėsmę ilgalaikiam lizdo stabilumui bei tinkamumui gandrams perėti. Lizdo drebulė brandi. Dėl trumpo drebulės gamtinio brandos amžiaus kyla grėsmė ilgalaikiam teritorijos tinkamumui juodojo gandro perėjimui. Supantis pusamžis smulkialapių ir eglės medynas geros būklės. Tačiau visoje teritorijoje yra labai mažai vietų, tinkamų lizdo statybai. Teritoriją iš rytų ir šiaurės riboja keliai, o iš vakarų - kelias į sodybą, tačiau, atsižvelgiant į miško rūšinę sudėtį, rekreacinių objektų nebuvimą, atstumą nuo lizdo iki kelių ir kt., įvertinta, kad keliai nekelia trikdymo grėsmės.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Paupio miške, VI Raseinių miškų urėdijos Vadžgirio girininkijos 59 ir 61 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Paupio miške, VI Raseinių miškų urėdijos Vadžgirio girininkijos 59 ir 61 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**PAŽEMIO KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINIO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Vilniaus apskritis, Švenčionių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Švenčionių rajono savivaldybės, Labanoro seniūnijos Pažemio kraštovaizdžio draustinio teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2008 metų. Artimiausias Pažemio kaimas yra už 1,5 km į šiaurės rytus. Bendras plotas – 45,3 ha. Teritorija patenka į Labanoro regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Pažemio kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1530 (Žin., 2002, Nr. [96-4193](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Teritorija taip pat patenka į Labanoro girią (LTSVEB002), kuri yra įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Šiaurės vakaruose tvarkomos teritorijos ribos sutampa su Pažemio kraštovaizdžio draustinio ribomis. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas pušies dvišakyje, kurį sudaro ne horizontaliai augančios šakos. Lizdo pagrindas nėra stabilus, todėl, lizdo medžiagai sutręšus, lizdas išbyrės. Be to, lizdo medis jau pasiekęs brandą ir pradėjęs džiūti. Prieš keletą metų netoliese nuo lizdo buvo vykdomi eglės pomiškio retinimas, todėl pati lizdavietė tapo atviresnė, sumažėjo vizualinė danga - veiksnys svarbus juodųjų gandrų perėjimui miškuose, kur dominuoja pušies medynai. Teritorijoje vyrauja sausi pušies ir eglės medynai su nedidele smulkialapių priemaiša ir pelkiniai raistai su žemaūgėmis pušimis. Juodieji gandrai perėti pasirenka viršaujančius ir, kaip taisyklė, keliais dešimtmečiais senesnius, nei supančio medyno amžius, medžius. Šiems medžiams, be didelio amžiaus, dar būdingos didelės lajos ir stiprios horizontalios šoninės šakos su specifine ekspozicija pasaulio šalių atžvilgiu arba

kamienų išlinkimai, išsišakojimai. Medžių, tinkamų juodųjų gandrų natūralių lizdų krovimui lauko darbų metu neaptikta. Teritoriją šiaurės vakaruose kerta ~ 350 m ilgio miško kelio atkarpa. Kelias gruntinis, važinėjamas nereguliariai. Nuo šios atkarpos privažiuoti link juodojo gandro lizdo negalima. Mažiausias atstumas nuo lizdo iki šio kelio atkarpos – 310 m. Toks atstumas vertinamas kaip saugus nuo antropogeninio trikdymo, ir nekelia grėsmės juodųjų gandrų veisimuisi. Teritorijos pietvakariuose (184 kvartale, 1 sklype) yra nedidelis grunto kelias, kuriuo galima įvažiuoti į medynus. Kadangi šiuo grunto keliu galima pasiekti abu išskirtus tvarkymo plotus, kuriuose numatomos biotechninės priemonės, todėl šis kelias vertinamas kaip potenciali trikdymo grėsmė mažinanti ilgalaikę buveinės kokybę juodiesiems gandrams.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Pažemio kraštovaizdžio draustinyje, VĮ Švenčionių miškų urėdijos Labanoro girininkijos 159 ir 184 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;
- 4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,7 1	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti vieną rakinamą kelio užtvartą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 2	4.622,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Pažemio kraštovaizdžio draustinyje, VĮ Švenčionėlių miškų urėdijos Labanoro girininkijos 159 ir 184 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**PRAVIENIŠKIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kaišiadorių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Palomenės seniūnijos Pravieniškių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2001 metų. Artimiausia Pravieniškių II gyvenvietė yra 1,7 km į pietvakarius. Bendras plotas – 17,5 ha. Teritorija patenka į Būdos - Pravieniškių miškų biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. D1-590 (Žin., 2004, Nr. [170-6287](#)). Teritorija taip pat patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbią teritoriją (toliau – PAST) Būdos-Pravieniškių miškus (LTKEDB001), kurie yra įtraukti į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Dalis teritorijos patenka į buveinių apsaugai svarbią teritoriją (toliau – BAST) Būdos ir Pravieniškių miškus (LTKAI0005), kurie įtraukti į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Taip pat dalis teritorijos patenka į savivaldybės Šešuvos botaninį draustinį, įsteigtą Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 1991 m. lapkričio 28 d. sprendimu Nr. 161. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV (t. y. ūkiniam miškams) ir II (t. y. specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams) miškų grupėms ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Juodojo gandro lizdas teritorijoje žinomas nuo 2001 metų. Lizdas sukrautas ant ažuolo šoninių šakų, tačiau atstumas tarp šių šakų yra didelis ir viena pagrindo šaka yra sausa ir vidutinio storio. Todėl lizdo pagrindas nėra stabilus ir kelia grėsmę ilgalaikiam gandrų perėjimui, nes lizdas gali iškristi žemėn. Lizdo medžio būklė nėra kritinė, nors viršutinėje lajos dalyje yra daug sausų šakų. Po lizdo medžio laja auga kelios pomiškio eglės, kurios sudaro konkurencines sąlygas ir ateityje užgoš priskridimą prie lizdo. Į rytus nuo lizdavietės

yra žvyro dangos kelias, atstumas iki jo ? 210 m. Nuo kelio į medynus nėra įvažiavimo. Tokia situacija vertinama kaip saugi dėl antropogeninio trikdymo ir nekelia grėsmės juodųjų gandrų veisimuisi.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro poros perėjimui Pravieniškių miške, VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos Pravieniškių girininkijos 134 ir Būdos girininkijos 93 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Kauno marių regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Pravieniškių miške, VI Kaišiadorių miškų urėdijos Pravieniškių girininkijos 134 ir 93 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Kauno marių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Kauno marių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

RAGUVĖLĖS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Vilniaus apskritis, Širvintų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Širvintų rajono savivaldybės Alionių seniūnijos Raguvėlės miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2007 metų. Artimiausias Pajuodžių kaimas už ~ 1 km į pietryčius. Bendras plotas – 9,33 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijų ribas. Visa teritorija yra miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miško grupei, t. y., ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Ukmergės miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ant vienos storos, žalios ažuolo šakos. Dėl to lizdo pagrindas yra prastos kokybės ir sudaro nestabilių pagrindą dideliame lizde. Tikrinimo metu 2009 žiemą didžioji lizdo dalis rasta išbyrėjusi, o medyje likęs tik likutis. Lizdo medis vertintas kaip geros būklės, nes jokių sumažėjusio gyvybingumo požymių nefiksuota. Arti lizdo auga keli pomiškio medžiai, kurie sudaro konkurenciją lizdo medžiui dėl resursų, dėl to kelia grėsmę jo ilgaamžiškumui. Artimiausioje ateityje šie pomiškio medžiai goš priskridimą prie lizdo. Teritorijos pietvakariuose yra asfalto kelias (~ 460 m nuo lizdo medžio), o pietryčiuose miško kelias ~ 200 m. Tokia kelių išsidėstymo situacija vertinami kaip saugi ilgalaikiam gandro perėjimui teritorijoje. Be to, miško kelias yra blokuojamas VĮ Ukmergės urėdijos įrengta rakinama užtvara.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Raguvėlės miške, VĮ Ukmergės miškų urėdijos, Šešuolėlių girininkijos 46 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. dviejų dirbtinių lizdų vienai juodojo gandro porai įrengimui tinkamų vietų parinkimas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. apsaugos priemonių apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas suderinimas su miško valdytojais	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui įrengimas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėsena	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. rekomendacijų apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą parengimas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Raguvėlės miške, VĮ Ukmergės miškų urėdijos, Šešuolėlių girininkijos 46 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos, viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims. Pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**RUBULIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Klaipėdos apskritis, Kretingos rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Klaipėdos apskrities, Kretingos rajono savivaldybės, Kretingos seniūnijos Rubulių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2008 metų. Artimiausia Klibių gyvenvietė yra už 3,8 km į pietvakarius. Bendras plotas – 3,7 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Visa teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ant šoninių medžio šakų prie kamieno, tačiau atstumas tarp pagrindą sudarančių šakų yra per didelis. Lauko darbų metu registruota išbyrėjusi didelė lizdo masės dalis, nes sutrūnijo lizdą sudarančios šakos. Nestabilus lizdo pagrindas kelia grėsmę ilgalaikiam sėkmingam juodojo gandro perėjimui teritorijoje. Lizdo medžio būklė registruota kaip gera. Lizdavietė yra miško gilumoje atokiai nuo kelių. Mažiausias atstumas ~ 780 m iki miško kelio, esančio į pietus, todėl grėsmė dėl atsitiktinio ar reguliaraus trikdymo nevertinta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Rubulių miške, VĮ Kretingos miškų urėdijos Kartenos girininkijos 143 ir 148 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai tinkamas vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Rubulių miške, VĮ Kretingos miškų urėdijos Kartenos girininkijos 143 ir 148 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą,

apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**SKILVIONIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Panevėžio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Panevėžio rajono savivaldybės Krekenavos seniūnijos Skilvionių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2006 metų. Artimiausia Krekenavos gyvenvietė yra už 3,7 km į rytus. Bendras plotas – 11,94 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniam miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Didžioji dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuolo kamieno išsišakojime. Tačiau lizdo medis yra kritinės būklės, t. y. nudžiūvęs. Todėl ši buveinė nėra tinkama juodojo gandro perėjimui ilgalaikėje perspektyvoje. Miško kelias yra ~ 260 m. į šiaurę. Nuo jo negalima įvažiuoti į buveinės medynus, nes jie šlapi ar užmirkę. Todėl grėsmė dėl atsitiktinio ar reguliaraus trikdymo nevertinta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Skilvionių miške, VI Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos girininkijos 79 ir 80 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Skilvionių miške, VĮ Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos girininkijos 79 ir 80 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą,

apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemonės veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

STALGĖNŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Telšių apskritis, Plungės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. JUODOJO GANDRO TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Telšių apskrities, Plungės rajono savivaldybės, Nausodžio seniūnijos Stalgėnų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietyje yra žinoma nuo 2005 metų. Artimiausia Luknėnų gyvenvietė yra už 3 km į šiaurę. Bendras aprašomos teritorijos plotas – 6,26 ha. Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams. Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietyje draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ant šoninių pušies šakų išsišakojimo prie kamieno. Lauko darbų metu lizdo medžio būklė registruota kaip kritinė, t. y. medis nudžiūvęs. Žvyro dangos kelias yra ~ 340 m į pietus. Nuo jo negalima įvažiuoti į buveinės medynus, nes jie šlapi, tankūs. Todėl grėsmė dėl atsitiktinio ar reguliaraus trikdymo nevertinta.

II. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Stalgėnų miške, VI Telšių urėdijos Stalgėnų girininkijos 5 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Žemaitijos nacionalinio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Stalgėnų miške, VI Telšių miškų urėdijos Stalgėnų girininkijos 5 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Žemaitijos nacionalinio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Žemaitijos nacionalinio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**STALGO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Telšių apskritis, Plungės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. JUODOJO GANDRO TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Telšių apskrities, Plungės rajono savivaldybės, Stalgėnų seniūnijos Stalgo miško teritorijai, kurioje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1998 metų. Artimiausia Luknėnų gyvenvietė yra už 3 km į šiaurę. Bendras aprašomos teritorijos plotas – 9,74 ha. Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorijoje esanti miško paskirties žemė priklauso valstybei nuosavybės teise, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams. Beveik visa teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didžiojoje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Telšių miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas buvo sukrautas ant pušies šoninės šakos išsišakojimo, atokiau nuo kamieno. Lūžus pagrindo šakai, visas lizdas išbyrėjo. Lizdo medžio būklė registruota kaip gera. Žvyro dangos kelias yra apie 360 m į šiaurę. Nuo jo negalima įvažiuoti į buveinės medynus, nes jie šlapi, tankūs. Todėl grėsmė dėl atsitiktinio ar reguliaraus trikdymo nevertinta.

II. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Stalgo miške, VI Telšių miškų urėdijos Stalgėnų girininkijos 52 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Žemaitijos nacionalinio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Stalgo miške, VĮ Telšių miškų urėdijos Stalgėnų girininkijos 52 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. JUODOJO GANDRO VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Žemaitijos nacionalinio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Žemaitijos nacionalinio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**ŠARAVŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Kauno apskritis, Kėdainių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Kauno apskrities, Kėdainių rajono savivaldybės Josvainių seniūnijos Šaravų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė žinoma nuo 2003 metų. Artimiausia Skaistgirių gyvenvietė yra už 2,9 km į šiaurės rytus. Bendras plotas – 65,29 ha. Teritorija patenka į valstybinį Laučynės kraštovaizdžio draustinį, įsteigtą Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 (Žin., 1992, Nr. [30-913](#)). Teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Kėdainių miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas yra ažuole ant šoninių šakų prie kamieno. Užvirtus greta augusiam uosiui ant lizdą laikančios ažuolo šakos, ji nulūžo su užimtu lizdu 2010 metų vasarą. Medžių, pagal lajos struktūrą tinkamų natūralių lizdų krovimui, teritorijoje yra mažai, dalis potencialiai tinkamų medžių pradėję džiūti ar nudžiūvę. Pietrytinėje teritorijos dalyje yra miško kelias su žvyro danga, o pietine teritorijos riba eina pravažiuojama kvartalinė linija, tačiau tarp kelio ir kvartalinės linijos yra miškų urėdijos įrengta užtvara. Todėl teritorijoje nėra trikdymo grėsmės.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šaravų miške, VI Kėdainių miškų urėdijos Skaistgirio girininkijos 41 ir 42 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Dubysos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šaravų miške, VĮ Kėdainių miškų urėdijos Skaistgirio girininkijos 41 ir 42 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Dubysos regioninio direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Dubysos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

ŠEŠUOLĖLIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Vilniaus apskritis, Širvintų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Širvintų rajono, Zibalų seniūnijos Šešuolėlių miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdaviatė yra žinoma nuo 1990 metų. Artimiausias Naidų kaimas yra už 1,5 km į šiaurės rytus. Bendras plotas – 96,25 ha. Teritorija patenka į Šešuolėlių telmologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“ (Žin., 1992, Nr. [30-913](#)). Teritorija taip pat patenka į Šešuolėlių mišką (LTSIR0004), kuris Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)) paskelbtas buveinių apsaugai svarbia teritorija. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams ir tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdaviatės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Ukmergės miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Lizdas buvo sukrautas pušyje ant šoninės šakos, toli nuo kamieno. Lauko darbų metu 2010 m. visas lizdas rastas iškritęs ant žemės. Tai įvyko dėl lūžusios šakos, kuri buvo plona ir sausa, bet sudarė esminę lizdo pagrindo dalį. Lizdo medis dėl savo gamtinės brandos pradėjęs džiūti nuo viršūnės. Lizdaviatė yra atokiai nuo reguliaraus antropogeninio trikdymo šaltinių - kelių, artimiausias yra į vakarus ~ už 1 km., todėl trikdymo grėsmės ilgalaikiam gandro perėjimui teritorijoje nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šešuolėlių miške, VĮ Ukmergės miškų urėdijos Šešuolėlių girininkijos 10 ir 11 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:
 - 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
 - 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai tinkamas vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šešuolėlių miške, VI Ukmergės miškų urėdijos Šešuolėlių

girininkijos 10 ir 11 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Asvejos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**ŠIMONIŲ MIŠKO RYTINĖS DALIES JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Utenos apskritis, Anykščių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Utenos apskrities, Anykščių rajono savivaldybės, Svėdasų seniūnijos Šimonių miško rytinės dalies teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1998 metų. Artimiausia Svėdasų gyvenvietė – už 6,5 km į rytus. Bendras plotas – 49,1 ha. Teritorija patenka į Šimonių girios biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio-Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdininkų girios, Šimonių girios, Taujėnų-Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [181-6713](#)). Teritorija patenka į Šimonių girią (LTANY0014), kuri įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Teritorija taip pat patenka į Šimonių girią (LTANYB001), kuri įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Aprašoma teritorija patenka į juodųjų gandrų apsaugai išskirtos paukščių apsaugai svarbios teritorijos veisimosi ir maitinimosi vietas.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas pušyje. Lauko darbų metu 2010 žiemą, visas lizdas rastas iškritęs ant žemės. Lizdo iškritimą lėmė pagrindinės lizdo šakos lūžis, dėl kurio lizdas išslinko iš nestabilių šakų pagrindo ir iškrito ant žemės. Lizdo pušis brandi, didelė dalis šakų lajoje yra sausų, džiūstančių, o likusios žalios šakos yra plonos ir aukštai lajos viršūnėje. Šioje buveinėje dominuoja sausi spygliuočių ir šlapi smulkialapių medžių medynai. Medžių, kurių lajų struktūra būtų tinkama krauti natūraliems gandro lizdams, lauko darbų metu neregistruota. Į vakarus nuo lizdo už 200 m eina miško kelio atkarpa. Toks atstumas vertinamas kaip galintis kelti grėsmę ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui teritorijoje dėl žmonių lankymosi atsižvelgiant į faktą, kad netoli yra rajoninės reikšmės kelias (< 800 m) ir poilsiavietės prie Priegodo ežero (~ 1 km). Teritorijos apylinkėse būna daug žmonių šiltuoju metų laiku.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šimonių miško rytinėje dalyje, VI Anykščių miškų urėdijos Svėdasų girininkijos 115 ir 134 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;

4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti dvi rakinamas kelio užtvaras	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 2	7.000,05	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Anykščių regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šimonių miško rytinėje dalyje, VĮ Anykščių miškų urėdijos Svėdasų girininkijos 115 ir 134 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Anykščių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Anykščių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**ŠIMONIŲ MIŠKO VAKARINĖS DALIES JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Utenos apskritis, Anykščių rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Utenos apskrities, Anykščių rajono savivaldybės, Andrioniškio seniūnijos Šimonių miško vakarinės dalies teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2007 metų. Artimiausia Viešintų gyvenvietė už 7 km į vakarus. Bendras plotas – 57,9 ha. Teritorija patenka į Šimonių girios biosferos poligoną, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629 (Žin., 2004, Nr. [181-6713](#)). Teritorija patenka į Šimonių girią (LTANY0014), kuri įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Teritorija taip pat patenka į Šimonių girią (LTANYB001), kuri įtraukta į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniam miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Aprašoma teritorija patenka į juodųjų gandrų apsaugai išskirtos paukščių apsaugai svarbios teritorijos veisimosi ir maitinimosi vietas.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas brandžioje drebulėje ant dvišakio, kurį sudaro žalios šakos. Sutręšus lizdo medžiagai dėl tokio pagrindo struktūros, lizdo medžiaga gali išblykti per dvišakį ar lūžti į šonus nuo jo. Medžio būklė vertinta kaip gera, tačiau drebulė nėra ilgaamžis medis, tai potencialiai gali kelti grėsmę buveinės ilgaamžiškumui ir tinkamumui juodiesiems gandrų perėti. Artimiausioje lizdo aplinkoje, žemesniuose arduose auga eglės, kurios sudaro konkurenciją dėl resursų lizdo medžiui, todėl ilgalaikėje perspektyvoje gali būti vertinamas kaip neigiamas veiksnys lizdo medžio būklei, taip pat užgožti priskridimą prie lizdo. Medžių su tinkamomis lajomis natūraliems gandro lizdams krauti lauko darbų metu nestebėta. Buveinė yra šlapiame miške, atokiai nuo miško kelių, todėl trikdymo grėsmės nėra.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šimonių miško vakarinėje dalyje, VĮ Anykščių miškų urėdijos Mikierių girininkijos 2 ir 3 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Anykščių regioninio

parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šimonių miško vakarinėje dalyje, VĮ Anykščių miškų urėdijos Mikierių girininkijos 2 ir 3 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Anykščių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Anykščių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

ŠIMŠOS MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Šiaulių apskritis, Kelmės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Šiaulių apskrities, Kelmės rajono savivaldybės, Tytuvėnų apylinkių seniūnijos Šimšos miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1993 metų. Artimiausia Šedbarų gyvenvietė – už ~ 3,4 km į pietryčius. Bendras plotas – 67,04 ha. Teritorija patenka į Tytuvėnų regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Užpelkių botaninį - zoologinį draustinį, kurio ribų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 427 „Dėl Tytuvėnų regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [51-1887](#)). Teritorija patenka į Šimšų mišką (LTKELO007), kuris įtrauktas į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas uosyje ant šoninių šakų prie kamieno. 2010 metais lauko darbų metu registruota pusė išbyrėjusio lizdo dėl lūžusios sausos pagrindo šakos. Medis daugiau netinkamas lizdui krauti, nes nebeliko šakų, formuojančių horizontalų pagrindą. Atstumas nuo lizdo iki artimiausio žvyro dangos kelio – 270 m. Nuo kelio nėra įvažiavimo į buveinės medynus, jie šlapi. Tokia situacija vertinama kaip nekelianti trikdymo grėsmės ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šimšos miške, VĮ Tytuvėnų miškų urėdijos Tytuvėnų girininkijos 132 ir 133 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras išėjų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Tytuvėnų regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Šimšos miške, VĮ Tytuvėnų miškų urėdijos Tytuvėnų girininkijos 132 ir 133 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Tytuvėnų regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Tytuvėnų regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

TEIZŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Alytaus apskritis, Lazdijų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veismų planas parengtas Alytaus apskrities, Lazdijų rajono savivaldybės, Teizų seniūnijos Teizų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1994 metų. Artimiausias Papečių kaimas – už 1 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 22,24 ha. Teritorija patenka į Metelių regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Teizų kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 503 „Dėl Metelių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [53-2605](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didžiojoje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VI Veisiejų miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant šoninės šakos dvišakio, kuris sudaro gerą horizontalią plokštumą. Tačiau pats lizdo medis yra kritinės būklės – nudžiūvęs. Artimiausia lizdo medžio aplinka yra per daug tanki dėl antrojo ardo eglių susivėrimo lizdo sukrovimo aukštyje, todėl yra nebūdinga kokybiškoms gandro buveinėms. Natūralaus lizdo vieta yra ~ 460 m atokiau nuo kelių, todėl reguliaraus ar atsitiktinio pobūdžio trikdymo grėsmė teritorijoje nevertinama.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veismų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Teizų miške, VI Veisiejų miškų urėdijos Krosnos girininkijos 38 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:
- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Metelių regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Teizų miške, VĮ Veisiejų miškų urėdijos Krosnos girininkijos 38 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Metelių regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Metelių regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**TYRELIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Tauragės apskritis, Tauragės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Tauragės apskrities, Tauragės rajono savivaldybės, Žygaičių seniūnijos Tyrelių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2004 metų. Artimiausias Balskų kaimas yra už 2,3 km į šiaurę. Bendras plotas – 75,12 ha. Teritorija patenka į Pagramančio regioninį parką, o pietinė jos dalis patenka į Pagramančio regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Plynosios telmologinį draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1608 „Dėl Pagramančio regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [146-6503](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Pietryčiuose tvarkomos teritorijos ribos sutampa su Plynosios telmologinio draustinio ribomis. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV ir II miškų grupėms (t. y. ūkiniams ir specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams). Miškai tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Lizdas buvo sukrautas ant šoninių šakų prie ažuolo kamieno. Tikrinimo metu dėl didelio tarpo tarp šių šakų lizdas rastas išbyrėjęs, o medyje likęs tik menkas lizdo likutis. Lizdo medžio būklė fiksuota kaip gera. Šalia medžio su lizdu auganti eglė gožia priskridimą prie lizdo bei sudaro konkurencines sąlygas ažuolui, todėl ilgalaikėje perspektyvoje silpnins jo gyvybingumą. Eglės ir įvairių lapuočių medynas drėgnas, įvairaus amžiaus, nefiksuoti blogos medyno būklės požymiai. Teritorijos šiaurės rytuose yra rajoninės reikšmės žvyro dangos kelias, atstumas iki jo – 230 m, šiaurėje yra miško kelias, atstumas iki lizdo - 250 m. Teritorijos vakaruose ir šiaurės vakaruose riba taip pat yra miško kelias, tačiau nuo jo nėra įvažiavimo į medynus. Tokia kelių išsidėstymo situacija vertinama kaip saugi dėl antropogeninio trikdymo, ir nekelianti grėsmės juodųjų gandrų veisimuisi. 67 kvartale yra dirbtinis lizdas juodajam gandrui, kuris keletą metų buvo užimtas šios rūšies paukščių, bet jauniklių jame neišauginta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Tyrelių miške, VĮ Tauragės miškų urėdijos Balskų girininkijos 67, 68 ir 82 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras išėjų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Pagramančio regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Tyrelių miške, VI Tauragės miškų urėdijos Balskų girininkijos 67, 68 ir 82 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Pagramančio regioninio direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Pagramančio regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

TYRELIŲ MIŠKO ŠIAURRYTINĖS DALIES JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Tauragės apskritis, Tauragės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Tauragės apskrities, Tauragės rajono savivaldybės, Mažonų seniūnijos Tyrelių miško šiaurrytinės dalies teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2006 metų. Artimiausia Ringių gyvenvietė yra už 1,4 km į šiaurės rytus. Bendras plotas – 7,18 ha. Teritorija patenka į Pagramančio regioninio parko ekologinės apsaugos prioriteto zoną, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1608 „Dėl Pagramančio regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [146-6503](#)). Teritorija patenka į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti III miškų grupei (t. y. apsauginių zonų miškams), kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Lizdas buvo sukrautas ąžuole, tačiau, lūžus pagrindo šakai, visas lizdas iškrito žemėn. Lizdo medžio būklė registruota kaip susilpnėjęsio gyvybingumo. Teritorijos pietuose yra žvyro dangos kelias, atstumas iki jo – 270 m. Nuo šio kelio nėra įvažiavimo į lizdavietės medynus. Tokia situacija vertinama kaip saugi dėl antropogeninio trikdymo ir nekelia grėsmės juodųjų gandrų ilgalaikiam veisimuisi teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Tyrelių miško šiaurrytinėje dalyje, VI Tauragės mišku urėdijos Balskų girininkijos 53 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo plano Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Pagramančio regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Tyrelių miško šiaur rytinėje dalyje, VĮ Tauragės miškų urėdijos Balskų girininkijos 53 kvartale įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Pagramančio regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktas priemones veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Pagramančio regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**TRAKO - PAMPIŠKIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Panevėžio apskritis, Rokiškio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Rokiškio rajono savivaldybės, Rokiškio kaimiškiosios seniūnijos Trako-Pempiškio miškui. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1999 metų. Artimiausia Sėlynės gyvenvietė – už 3,6 km į šiaurę. Bendras plotas – 100,1 ha. Teritorija nepatenka į nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniam miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus juodojo gandro lizdas sukrautas pušyje ant plonų pušies šakų, kurios sudaro nekokybišką natūralų pagrindą ilgalaikiam šio lizdo išlikimui. Dalis lizdo medžiagos nubyrėjusi. Lizdo medžio būklė lauko darbų metu vertinta kaip gera. Medyno, kurį sudaro pušys ir eglės, būklė vertinta kaip gera, nes nenustatyta džiūstančių medžių. Tačiau lizdavietė fragmentuota: į pietus nuo lizdo esanti kirtavietė ir miško kelias, esantis į šiaurę nuo lizdo. 60 m atstumu nuo lizdo yra kvartalinė linija, kuria eina miško kelias, juo pravažiuoti galima gandrų veisimosi metu. Teritorijoje vyrauja mišrūs spygliuočių medynai su smulkialapių medžių priemaiša. Medžių, tinkamų juodųjų gandrų natūralių lizdų krovimui, lauko darbų metu neaptikta. Todėl trikdymas, prastas lizdo pagrindas, senų medžių, tinkamų natūralių lizdų krovimui, stoka ir bendra lizdavietės fragmentacija yra esminiai blogos buveinės kokybės bruožai.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Trako - Pempiškio miške, VI Rokiškio miškų urėdijos Sėlynės girininkijos 54, 55, 59 ir 60 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą;

4.3. užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veismų plano tikslui pasiekti parengtas veismų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
3. Užtikrinti netrikdomą veisimosi aplinką	3.1. įrengti tris rakinamas kelio užtvaras	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 3	9377,40	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veismų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam juodojo gandro perėjimui Trako - Pempišio miške, VĮ Rokiškio miškų urėdijos Sėlynės girininkijos 54, 55, 59 ir 60 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

VADAKTŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Panevėžio apskritis, Panevėžio rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Panevėžio apskrities, Panevėžio rajono savivaldybės, Krekenavos seniūnijos Vadaktų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2002 metų. Artimiausia Rodų II gyvenvietė – už 4 km į pietryčius. Bendras plotas – 23,66 ha. Teritorija patenka į Krekenavos regioninio parko konservacinio prioriteto zoną Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinį, kurio ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1617 „Dėl Krekenavos regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [147-6570](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro ir mažojo erelio rėksnio lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietes ir 100 m spinduliu apie mažojo erelio rėksnio lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Didžiojoje dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Panevėžio miškų urėdijos savanoriškai prisiimti kertinių miško buveinių apribojimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ant šoninių ažuolo šakų prie kamieno, tačiau atstumas tarp šakų yra didelis. Viena pagrindo šaka yra sausa. Tikrinimo metu registruota lizdo dalis, iškritusi dėl nestabilaus pagrindo (t. y. per didelio tarpo tarp pagrindo šakų) sutrūnijus lizdo medžiagos masei. Lizdo medžio būklė vertinta kaip gera, jokių susilpnėjusio gyvybingumo požymių nestebėta. Teritorijos pietrytiniu kraštu eina miško kelias. Natūralaus lizdo vieta yra ~ 230 m. nuo šio miško grunto kelio. Toks atstumas vertintas kaip saugus dėl atsitiktinio trikdymo pobūdžio.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Vadaktų miške, VĮ Panevėžio miškų urėdijos Naujamiesčio girininkijos 115 ir 116 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Vadaktų miške, VI Panevėžio miškų urėdijos Naujamiesčio

girininkijos 115 ir 116 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Krekenavos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Krekenavos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**VAINEIKIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS
2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Klaipėdos apskritis, Kretingos rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų plane aprašomoje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1999 metų. Teritorija yra Klaipėdos apskrityje, Kretingos rajono savivaldybėje, Darbėnų seniūnijoje. Artimiausia Vaineikių gyvenvietė yra už 4 km į vakarus. Bendras plotas – 6,59 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Visa teritorija saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuole ant šoninės šakos. Tačiau pagrindą sudaro viena stora ažuolo šaka ir plona sausa šaka, kuriai lūžus visa lizdo masė iškristų žemėn, ir buveinė taptų nebetinkama perėti paukščiams ilgalaikėje perspektyvoje. Lizdo medžio būklė registruota kaip gera. Lizdavietė yra miško gilumoje atokiai nuo miško kelio, esančio pietuose ~ 410 m. Nuo šio kelio nėra įvažiavimo į lizdavietės medynus. Todėl grėsmė dėl atsitiktinio ar reguliaraus trikdymo nevertinta.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro perėjimui Vaineikių miške, VI Kretingos miškų urėdijos Vaineikių girininkijos 38 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemones apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Vaineikių miške, VĮ Kretingos miškų urėdijos Vaineikių girininkijos 38 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

Juodojo gandro (*Ciconia nigra*)
apsaugos plano
33 priedas

VERŠKAINIŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Vilniaus apskritis, Ukmergės rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Vilniaus apskrities, Ukmergės rajono savivaldybės, Pivonijos seniūnijos Verškainių miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 2002 metų. Artimiausias Verškainių kaimas už ~ 2,5 km į šiaurės vakarus. Bendras plotas – 23,17 ha. Teritorija nepatenka į jokių nacionalinių saugomų bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). Dalis teritorijos atitinka kartinės miško buveinės kriterijus, todėl čia nevykdoma ūkinė veikla dėl VĮ Ukmergės miškų urėdijos savanoriškai priimtų įsipareigojimų.

2. Natūralus lizdas sukrautas ažuolo kamieno išsišakojime, jo pagrindas yra geros būklės, nes sudaro stabilią natūralią platformą. Tačiau lizdo medis kritinės būklės, t. y. nudžiūvęs. Todėl buveinė netinkama juodojo gandro perėjimui. Teritorijos vakaruose yra žvyro dangos kelias, tačiau atstumas iki jo yra ~ 390 m. Nuo kelio nėra įvažiavimo į medynus. Toks atstumas vertinamas kaip saugus ilgalaikiam gandro perėjimui teritorijoje.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Verškainių miške, VĮ Ukmergės miškų urėdijos Šešuolių girininkijos 46, 55 ir 56 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti tinkamas vietas trijų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.765,08	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.731,53	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti tris dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	16.466,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti trijų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.084,51	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.441,17	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Verškainių miške, VI Ukmergės miškų urėdijos Šešuolių girininkijos 46, 55 ir 56 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento atstovas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumą, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

VILKARAIŠČIO MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*) APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA

Utenos apskritis, Molėtų rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Utenos apskrities, Molėtų rajono savivaldybės, Giedraičių seniūnijos Vilkaraiščio miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro perėjimas yra žinomas nuo 1985 metų. Artimiausia Ambraziškių gyvenvietė – už 3 km į šiaurės vakarus. Teritorija yra tarp Kamastos ir Grabuosto ežerų. Bendras plotas – 101,48 ha. Teritorija patenka į Kamastos kraštovaizdžio draustinį, įsteigtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1486 „Dėl naujų draustinių įsteigimo ir draustinių sąrašų patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [1-9](#)). Teritorija taip pat patenka į Vilkaraiščio mišką (LTMOL0012), kuris įtrauktas į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192 (Žin., 2009, Nr. [34-1287](#)). Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, joje esantys miškai priskirti II miškų grupei, t. y. specialiosios paskirties miškų A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Ūkininkavimo tikslas šios paskirties miškuose – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus. Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo ir mažojo erelio rėksnio lizdo apsaugos zona remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro ir 100 m spinduliu apie mažojo erelio rėksnio lizdavietais draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalyje teritorijos nevykdoma miško ūkinė veikla, nes yra taikomi VĮ Utenos miškų urėdijos savanoriškai priimti kertinių miško buveinių apsaugos apribojimai.

2. Lizdas sukrautas ant ažuolo šakos dvišakio, kurio viena iš atšakų yra sausa ir plona. Ilgalaikėje perspektyvoje lizdas gali iškristi lūžus šiai šakai. Pats lizdo medis yra geros būklės, tačiau gretimai augantys II ir III ardo medžiai ilgalaikėje perspektyvoje lajomis uždengs priskridimą prie lizdo. Be to, lizdas yra netipiškoje rūšiai aplinkoje – prie nedidelės, atželiančios kirtavietės. Tokia lizdo vieta duoda dvejopą efektą: 1) šiuo metu per daug atvirą lizdo ekspoziciją, 2) perspektyvoje augantis tankus jaunuolynas susivers ir bus per tankus gandrui priskristi prie lizdo. Artimoje medžio aplinkoje yra dalis sausų, džiūstančių I ardo plačialapių medžių. Nuo lizdo į rytus, šiaurę ir vakarus yra miško kelias, tačiau artimiausias atstumas iki jo yra 240 m. Nuo šio kelio neįmanoma privažiuoti prie gandro lizdo, nes teritorija labai kalvota, su šlapiomis daubomis. Atsižvelgiant į reljefo pobūdį ir atstumą iki

kelio, trikdymo grėsmė nefiksuota. Teritorijoje yra daug brandžių ir pribrežtančių plačialapių medynų, tačiau vienuose yra per mažas skalsumas, kituose medynuose dalis plačialapių paveikta džiūtis, trūksta medžių su tinkama lajų forma natūraliems lizdams krauti.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas – išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Vilkaraisčio miške, VI Utenos miškų urėdijos Videniškių girininkijos 73, 74 ir 75 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;

4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1. parinkti tinkamas vietas keturių dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	4.453,31	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	2.884,38	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti keturis dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	20.492,71	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti keturių dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	3.429,03	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3 Nr. 4	3.632,83	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Veiksmų plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Vilkaraisčio miške, VĮ Utenos miškų urėdijos Videniškių girininkijos 73, 74 ir 75 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija priemonių įgyvendinimo metu, atsižvelgdama į numatytų priemonių įgyvendinimo kliūtis, atsiradusius naujus veiksnius ir grėsmes, teikia pasiūlymus dėl plano tikslinimo LR aplinkos ministerijai. Aplinkos ministerija sprendžia klausimą dėl priemonių pakeitimo. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Asvejos regioninio parko direkcijai, kuri vykdo atliktų veiksmų patikrą. Direkcijos specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytos veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Asvejos regioninio parko direkcija teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.

**ŽUTAUTŲ MIŠKO JUODOJO GANDRO (*Ciconia nigra*)
APSAUGOS 2012-2014 M. VEIKSMŲ PLANO SANTRAUKA**

Klaipėdos apskritis, Kretingos rajono savivaldybė

Rengėjai:

dr. Rimgaudas Treinys
dr. Jurgita Sorokaitė
dr. Gediminas Brazaitis

2011 m.

I. TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Veiksmų planas parengtas Klaipėdos apskrities, Kretingos rajono savivaldybės, Žalgirio seniūnijos Žutautų miško teritorijai. Šioje teritorijoje juodojo gandro lizdavietė yra žinoma nuo 1989 metų. Artimiausia Baublių gyvenvietė yra už 2,6 km į pietvakarius. Bendras plotas – 6,61 ha. Dalyje teritorijos galioja Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatai, pavirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. D1-374 (Žin., 2004, Nr. [116-4345](#)). Teritorija nepatenka į jokių Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas. Visa teritorija yra valstybei nuosavybės teise priklausanti miško paskirties žemė, didžioji dalis miškų priskirta IV miškų grupei, t. y. ūkiniams miškams, likusi teritorijos dalis – II miškų grupės, t. y. specialiosios paskirties miškų, A pogrupiui – ekosistemų apsaugos miškams, kurie tvarkomi kaip numatyta Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatuose ir Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)). Dalis teritorijos saugoma kaip juodojo gandro lizdo apsaugos zona, remiantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 (Žin., 2010, Nr. [14-676](#)). 200 m spinduliu aplink juodojo gandro lizdavietės draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Dalis teritorijos atitinka kartinės miško buveinės kriterijus, todėl čia nevykdoma ūkinė veikla dėl VĮ Kretingos miškų urėdijos savanoriškai priimtų įsipareigojimų.

2. Natūralus lizdas buvo sukrautas ažuole ant šoninės šakos. Lauko darbų metu registruota, kad lizdo pagrindą sudaranti šaka nulūžusi, didžioji dalis lizdo masės iškritusi žemėn. Lizdo medžio būklė neperspektyvi, registruoti susilpnėjusio gyvybingumo požymiai. Lizdavietė yra atokiai nuo žvyro dangos rajoninės reikšmės kelio, esančio pietryčiuose už ~ 480 m. Nuo šio kelio yra įvažiavimas į lizdavietės mišką. Atsižvelgiant į tai, kad lizdavietė yra Kartenalės II upelio slėnyje, situacija vertinama kaip saugi dėl antropogeninės kilmės atsitiktinio ar reguliaraus pobūdžio trikdymo ir nekelia grėsmės ilgalaikiai buveinės kokybei.

II. VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Veiksmų plano tikslas - išlaikyti palankią juodojo gandro apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro perėjimui Žutautų miške, VĮ Kretingos miškų urėdijos Kartenos girininkijos 51 kvartale.

4. Veiksmų plano uždaviniai:

- 4.1. biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių;
- 4.2. skatinti buveinės geros kokybės palaikymą.

III. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

5. Veiksmų plano tikslui pasiekti parengtas veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Atsakinga institucija	Įgyvendinimo terminas ir periodiškumas	Tvarkymo ploto Nr.	Bendras lėšų poreikis	Galimi finansavimo šaltiniai
1. Biotechninių priemonių pagalba padidinti tinkamų perėti vietų skaičių	1.1 parinkti dviejų dirbtinių lizdų įrengimui vienai juodojo gandro porai tinkamas vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.045,70	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.2. suderinti su miško valdytojais apsaugos priemonės apie numatomas dirbtinių lizdų juodajam gandrui vietas	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2013 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.356,67	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	1.3. įrengti du dirbtinius lizdus juodajam gandrui	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	12.439,63	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
2. Skatinti buveinės geros kokybės palaikymą	2.1. vykdyti dviejų dirbtinių lizdų juodajam gandrui stebėseną	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 III ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	2.740,00	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas
	2.2. parengti rekomendacijas apie ilgalaikį palankios buveinės apsaugos būklės išlaikymą	Konkursą laimėjusi organizacija	2012-2014 IV ketvirtis	Nr. 1 Nr. 2	3.249,50	ES fondai ir Lietuvos valstybės biudžetas

IV. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Plane numatytas priemonės įgyvendina viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi organizacija, kuri vykdo sutartyje numatytus darbus, teikia ataskaitą Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui vietos patikrų metu, atsiskaito LR aplinkos ministerijai pagal sutartyje numatytus terminus.

V. VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

7. Priemonių, būtinų išlaikyti palankią apsaugos būklę, tinkamą ilgalaikiam vienos juodojo gandro poros perėjimui Žutautų miške, VI Kretingos miškų urėdijos Kartenos

girininkijos 51 kvartale, įgyvendinimo finansavimo šaltiniai yra Lietuvos valstybės biudžetas ir Europos Sąjungos fondai.

VI. VEIKSMŲ PLANO TIKSLINIMAS IR STEBĖSENA

8. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos priemonės įgyvendinimo pabaigos viešuosius pirkimus laimėjusi organizacija teikia ataskaitą Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris vykdo atliktų veiksmų patikrą. Departamento specialistas, ne vėliau kaip per 1 mėnesį išanalizavęs viešuosius pirkimus laimėjusios organizacijos ataskaitą, apsilanko teritorijoje ir vertina atliktų priemonių atitikimą veiksmų plane numatytoms veiklos rūšims, pažymi įgyvendintų priemonių tęstinumo, pakartojimo ir (ar) naujų alternatyvių, papildomų priemonių poreikį teritorijoje. Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas teikia plano peržiūros ataskaitą Aplinkos ministerijai, kuri sprendžia klausimą dėl veiksmų plano patikslinimo.
